

Sükösd Nagyközség Önkormányzatának Képviselő-testülete

6346 Sükösd, Dózsa György u. 201. Telefon: 79/563-022

Fax: 79/563-021

GAZDASÁGI PROGRAM

2024- 2029. évekre szóló időszakra

SÜKÖSD

TARTALOMJEGYZÉK

Bevezetés.....	2. oldal
I. Sükösd Nagyközség gazdasági helyzetét alapvetően befolyásoló körülmények.....	2. oldal
II. Településtörténet.....	4. oldal
III. Főbb demográfiai jellemzők.....	5. oldal
IV. Infrastruktúra helyzete.....	10. oldal
V. Az önkormányzat által ellátott feladatok és működtetett intézmények, humán erőforrások alakulása.....	14. oldal
VI. A környezeti állapot	31. oldal
VII. A település hazai és nemzetközi kapcsolatrendszere.....	31. oldal
VIII. Megvalósult fejlesztések.....	32. oldal
IX. A Sükösd Nagyközségi Önkormányzat fejlesztési elképzelései.....	40. oldal
X. Munkahelyteremtés feltételeinek elősegítése	42. oldal
XI. Felkészülés a pályázatokra.....	46. oldal
XII. Hosszútávú fejlesztési stratégia 2024-2029	47. oldal
XIII. Településüzemeltetési politika célkitűzései.....	48. oldal
Záró rész.....	48. oldal

Bevezetés

A gazdasági program elkészítésére, Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. §-ban meghatározottak alapján kerül sor.

A gazdasági program, a képviselő-testület megbízatásának időtartamára szól.

A gazdasági program elkészítésének célja, hogy az önkormányzat Képviselő-testülete egységes, előre meghatározott célrendszer szerint működjön, és a lehetőségek figyelembe vétele mellett fejlődjön is.

A gazdasági program az önkormányzat részére, helyi szinten határozza meg mindazon célkitűzéseket, feladatokat, amelyek a költségvetési lehetőségekkel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti, gazdasági adottságok figyelembevételével – a megyei térségi koncepciókhoz illeszkedve – az önkormányzat által nyújtandó kötelező és önként vállalt feladatok biztosítását, fejlesztését szolgálják.

A Képviselő-testület a jelen gazdasági programban meghatározottakat figyelembe veszi minden gazdasági jellegű, a gazdálkodásra, a település működtetésére, fejlesztésére vonatkozó döntésnél, különös tekintettel az éves költségvetési rendeletek elkészítése és összeállítása során.

I. Sükösd Nagyközség gazdasági helyzetét alapvetően befolyásoló körülmények

- a kormányzat gazdaságpolitikája,
- a megyei, ezen belül a területfejlesztési operatív program,
- nemzeti és EU-s pályázati források,
- a település adottságai, a lakosság összetétele, igényei,
- az önkormányzat vagyoni helyzete, jelenlegi, illetve várható pénzügyi kondíciói,
- a polgármesteri program,

- a képviselő-testület javaslatai,
- a településen működő intézmények és szervezetek javaslatai, elvárásai.

A gazdasági programban meghatározott célok eléréséhez a Képviselő-testületnek az alábbiakra kell koncentrálnia:

- a célkitűzések egymásra épülő megvalósítása
- a szükséges anyagi források és eszközök megteremtésére
- helyi lakosság elvárásai, igényei.

Az anyagi eszközök megteremtéséhez nem elegendő az évről-évre keletkező források (pl. állami támogatás, helyi bevételek) megléte, hanem szükség van:

- a pályázati lehetőségek felkutatására és kiaknázására,
- az önkormányzat sajátosságaira támaszkodva új lehetőségek keresésére,
- a meglévő források nagyobb mértékű kihasználására.

1.1. A kormány gazdaságpolitikai célkitűzései

A gazdasági program meghatározásánál elengedhetetlen a pénzügyi lehetőségek számbavétele.

A kormány a fejlesztési irányelveit az új energiapolitika, a vidékfejlesztés, a területfejlesztés, a növekvő foglalkoztatás témakörében határozta meg, mely fejlesztési irányok kihatnak az önkormányzatok fejlesztési elképzeléseire is.

A kormányprogram szerint a fejlődés húzóágazatai:

- ✓ területi operatív program, TOP,
- ✓ az üzleti- és kereskedelmi szolgáltatás,
- ✓ az idegenforgalom és falusi turizmus.

II. Településtörténet

2.1. Településismertető:

Sükösd 3640 fő lakosú nagyközség, Bács-Kiskun vármegye délnyugati részén. A település az 51-es és 54-es utak találkozásánál fekszik. Sükösd első írásos említésére a Tihanyi Alapítólevélben bukkanhatunk. Évszázadokig közvetlenül a Duna mentén feküdt, a mai Ósükösd területén. Talán ennek is köszönhető, hogy a török időkben, a Duna-ágak védelmében, ha megfogyatkozva is, de megmaradt lakossága. A hódoltság után, a 18. század elején, a kalocsai érsek birtokába került. Meggyérült lakossága mellé, rutén, szerb és német telepesek érkeztek. A Duna ismétlődő, pusztító áradásai miatt, az érsek szükségesnek látta a községet a védett magas partra, az országút mellé, mai helyére telepíteni. Lakossági tiltakozás mellett, 1810-ben indult meg a költözés, és az 1830-as években fejeződött be. A folyamatot az új iskola, a plébánia és a római katolikus templom felépülése gyorsította meg, utóbbi 1821-re készült el. Tehát napjainkban őseink feltelepülésének 200 éves évfordulóját éljük. Az 51-es útról a Duna felé letérve, a Kápolna-dűlőben áll a Szent Anna kápolna, Sükösd egyik legfontosabb nevezetessége. A hagyomány szerint Pocsikai Gergely érseki erdőkerülő építette 1747-ben kislánya emlékére, akit egy vadászaton véletlenül halálosan megsebesített. A kápolna július utolsó hétvégéjén megtartott búcsúja és a hozzá kapcsolódó Anna napok a nagyközség egyik leglátogatottabb ünnepe. A település másik vonzereje, csodálatos természeti környezete, melynek egy része természetvédelmi terület. Vadban gazdag erdők, és kitűnő horgásztavak várják az idelátogató természetkedvelő turistákat.

2.2. A település földrajzi elhelyezkedése, adottsága

Sükösd Nagyközség az Alföld települése. Bács-Kiskun megye délnyugati részén, Baja városától 13 km-re északra, a Dunától 5 km-re keletre, azon a hátságon helyezkedik el, melyet Kecel-Bajai hátságnak is szokás nevezni.

Északon Dusnok, keleten Nemesnádudvar, Rém és Csávoly, délen Érsekcsanáddal határos, nyugaton a Duna vonala zárja be határát.

A nagyközség területe 9.421 ha, ebből belterület 355 ha. A területet talajszerkezetileg a Duna-völgyi-főcsatorna két részre osztja. A csatornától nyugatra a Dunáig húzódó belső határ talaja

jó minőségű, kötött, barna talaj, melyet a mélyebben fekvő részeken nádasok, vizenyős rétek és tőzegvonulat szabdal. A külső határa - melyen a jelenlegi község területe is van - a Duna-völgyi-főcsatornától keletre elhelyezkedő terület, futóhomok és laza barna homok. Közel 25 %-a akácerdővel fedett.

A falu földrajzilag a Bácska része, amely valójában Észak-Bácskát jelent, mert a földrajzi Bácska a szerb határon túli, déli részével teljes, amely a Vajdaság része.

Sükösd lakónépessége 2024. január 1-én: 3640 fő.

A felszínalatti vize kissé vas tartalmú, levegője tiszta, kritikus környezetszennyezés nem terheli.

A levegő hőmérsékletének éves átlaga (50 év) 10,9 C°. A napsütéses órák száma átlag 2076 óra/év. Hő összege 3350 C°, szintén jóval magasabb az országos átlagnál. Évi csapadékmennyisége 570 mm.

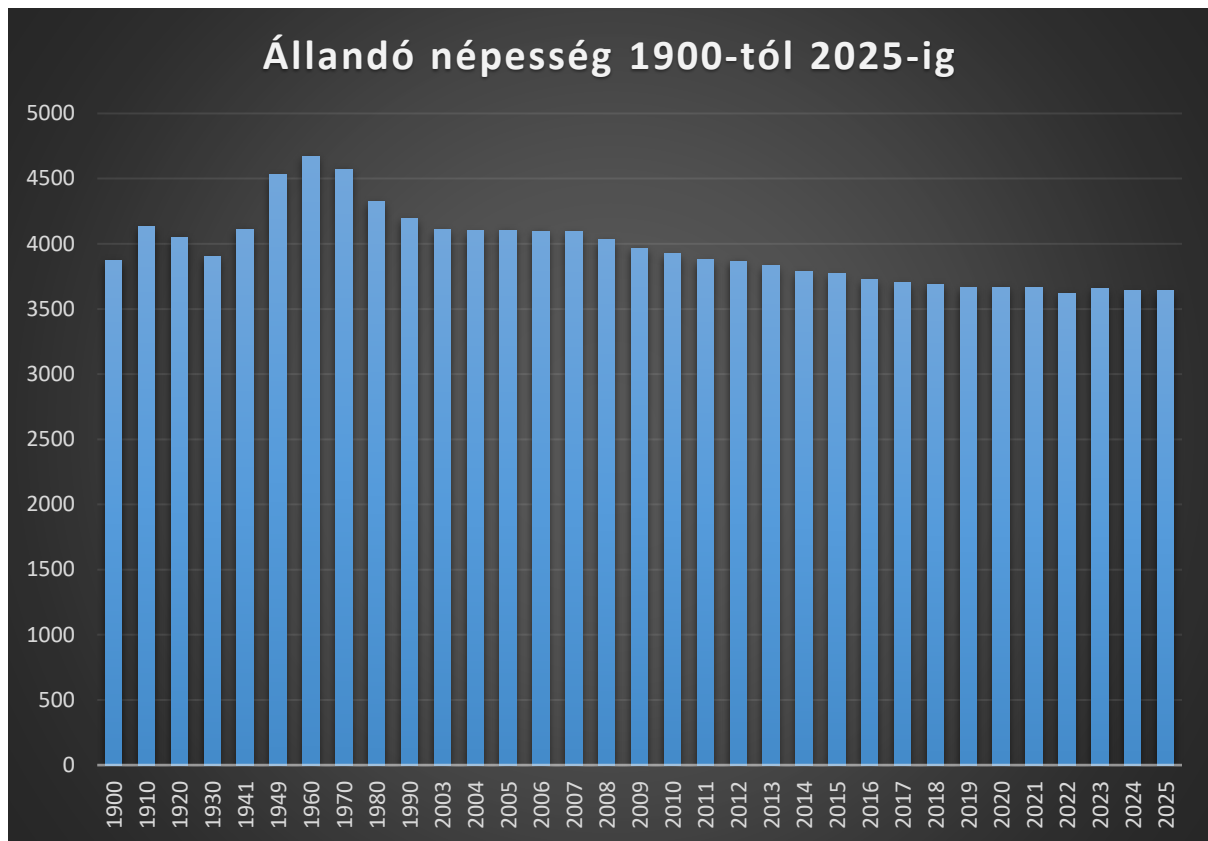
III. Főbb demográfiai jellemzők

3.1. A népességszám változásának okai

Év	1900	1910	1920	1930	1941	1949	1960	1970	1980	1990	2003	2004	2005	2006
Állandó népesség	3873	4135	4051	3902	4113	4529	4673	4572	4323	4191	4107	4101	4105	4097

Év	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Állandó népesség	4092	4031	3964	3924	3878	3867	3831	3788	3770	3725	3701	3690	3662	3668

Év	2021	2022	2023	2024	2025									
Állandó népesség	3666	3622	3659	3640	3640									

Ósükösdről 1830-ban befejeződött feltelepítés után jelentősen és folyamatosan növekszik a község lakossága. A növekedés utolsó évét az 1960-as népszámlálás rögzíti:

- Sajnos az első világháborúban 180 férfit vesztett el a község, a népességszám lassú csökkenését ez idő tájt érzékelhetjük.
- A mélypontot az 1929-33-as gazdasági válság idézi elő, de ez egyúttal a termelési szerkezetet is megváltoztatja és a mélypont után lassú növekedés indul meg.
- Ezt az emelkedő tendenciát még a II. világháború sem akadályozza meg.

A fentiek a község megtartó erejét jelzik, amelyet megőrzött. A megtartóerőt a jó termőföld és hozamai jelentették, de nagymértékben hozzájárult ehhez a jó földrajzi fekvés is. A Baja-Budapest és Baja-Kecskemét főútvonalai Sükösden találkoznak, mely lényegében közlekedési csomópont szerepet biztosít a településnek.

Az 1960. évi, majd az azt követő népszámlálások viszont a lakosság számának csökkenését jelzik.

Az 1960. évtől jellemző csökkenés okai összetettek.

A termelőszövetkezetek erőszakolt szervezése - bár ez országosan jellemző volt -, majd hosszú folyamatban a külterületi tanyavilág felszámolása. A tanyán élők közül sokan

elvándoroltak.

- A politikai instabilitás¹ miatt az ipar nem telepedett meg, ennek természetesen oka volt a szakképzetlen munkaerő és a szállítási távolság is.
- Baja város urbanizációs folyamata elszívó hatással volt a községre is.

Az 1960-as években országosan jelentkező népességnövekedés csak a természetes szaporodásban érzékelhető a településen. Ez valószínűleg az országos népességgazdasági intézkedéseknek köszönhető.

Az elvándorlók száma viszont, rendkívül magas köszönhető ez a mezőgazdaság kollektivizálásának. Kezdetben kialakult az ingavándorló munkaerő, majd ezt követte az egyes családok vagy családtagok elvándorlása a községből a városba.

Az elvándorlók magas számát nem ellensúlyozta a betelepülők létszáma és a természetes szaporodás sem. Az elvándorlók különösen abból a körből kerültek ki, akik végzettségüknek megfelelő munkahelyet nem találtak a közelben és perspektívát máshol láttak önmaguk és családjuk számára.

3.2.Születések, halálozások számának alakulása

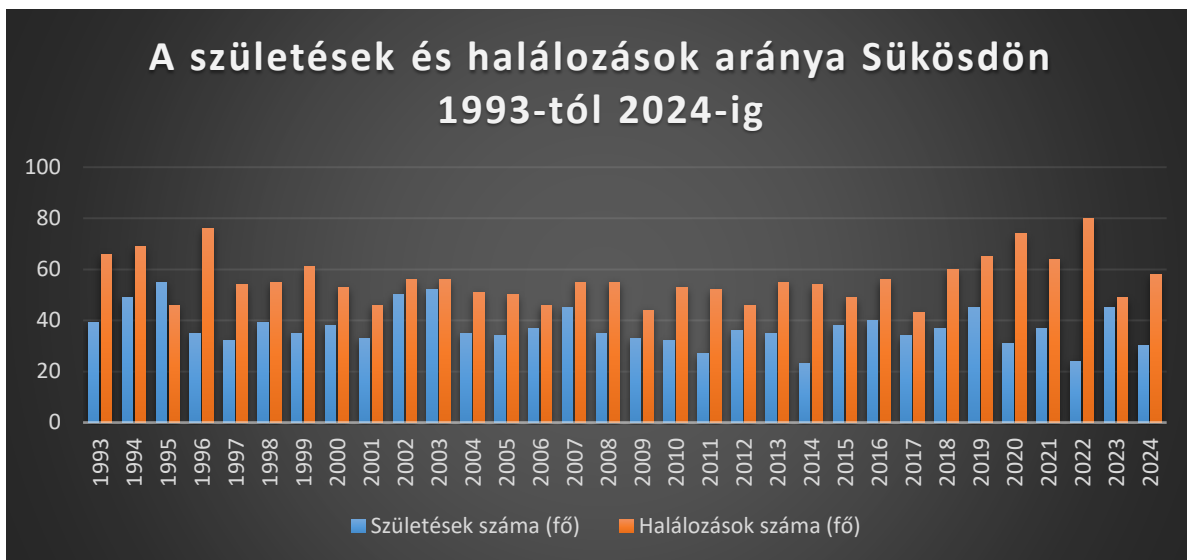
Év	Születések száma (fő)	Halálozások száma (fő)
1993	39	66
1994	49	69
1995	55	46
1996	35	76
1997	32	54
1998	39	55
1999	35	61
2000	38	53
2001	33	46

2002	50	56
2003	52	56
2004	35	51
2005	34	50
2006	37	46
2007	45	55
2008	35	55
2009	33	44
2010	32	53
2011	27	52
2012	36	46

¹ déli határreszen lezajlott háborús körülmények

2013	35	55
2014	23	54
2015	38	49
2016	40	56
2017	34	43
2018	37	60

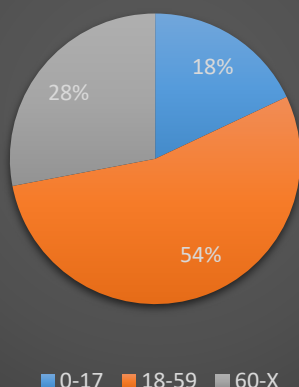
2019	45	65
2020	31	74
2021	37	64
2022	24	80
2023	45	49
2024	30	58

3.3.Népesség kor szerinti megoszlása 2024. január 1-én

Kor szerinti csoportosítás	FŐ	Megoszlás %-a	Korcsoport
0-17	642	18%	Gyermek és fiatalkorú
18-59	1985	54%	Munkaképes korú
60-X	1032	28%	Időskorú
Össz:	3659	100%	

A népesség kor szerinti megoszlása Sükösdön 2024. január 1-én

Infrastruktúra helyzete

- A víz- és szennyvízhálózat a településen 100%-ban kiépített
- A villamos energia és gázhálózat a településen kiépített.
- A vezetékes telefon, a kábeltévé, az internet hálózat a település teljes területén kiépített.
- A szilárd hulladék kezelése szelektív formában biztosított.
- A csapadékvíz-elvezetés megoldott, a község nagy részén szikkasztó árkok formájában. A hálózat egy szakaszának felújítása 2019-ben fejeződött be.

4.1. Közlekedés feltételei

A település közlekedés szerkezetét, a törzsúthálózati kapcsolatát meghatározza az 51. számú. II. rendű Budapest-Baja-Hercegszántó és az 54. számú II. rendű Kecskemét-Sükösd főutak. Az igen jelentős átlagos napi forgalmú (11200 E/nap) útról történik a beépítési vonal épületeinek, közintézményeinek kiszolgálása. Az út melletti közintézmények felé irányuló kerékpáros forgalom is az 51. sz. úton bonyolódik. Ez balesetveszélyes. A Szent László- híd megnyitását követően nagy szükség lenne a kerékpárút megépítésére. Az 51-es és az 54-es főközlekedési utak mellett engedélyes tervek és az 51-es mellett kivitelezés előtt álló szakaszok vannak már. Az 51. sz. főúthoz a település autóbuszöbblöket épített a közlekedés biztonsága érdekében. Az

időjárás viszontagságaitól buszvárók védik az utazókat.

A tömegközlekedés munkanapokon megfelelőnek mondható. A munkahelyi, iskolai időütemekkel összehangolt az autóbuszjárat Baja, Budapest és Kecskemét irányába egyaránt. Szükség is van erre, hiszen a legközelebbi vasútállomás 13 km-re Baján található.

Az önkormányzati belterületi utak hossza 25 km, melynek 98%-a szilárd burkolatú. Ezek az utak általában 4 m szélességben aszfaltozottak. A közeljövő feladata a hátralevő utcákban az utak megépítése, és a már burkolt, de megrongálódott szakaszok felújítása.

A gyalogos forgalom általában az utcák mindkét oldalán zajlik, ennek megfelelően kell a járdákat kiépíteni, felújítani.

4.2.Köztisztaság

Bács-Kiskun Megye hosszú távú hulladékkezelési koncepciója alapján Vaskút és környéke települései megbízása alapján készült e kistérség hulladék elhelyezését biztosító részletes terv kidolgozása. Számunkra és más önkormányzatok számára is a *térségi együttműködés* adhat megoldást az önállóan nem megvalósítható, vagy csak közös működtetésben ésszerű és gazdaságos feladatok esetében.

A községben a háztartási hulladék gyűjtése 2003. január 1-től kezdődően kukákba történik. A szolgáltatás a lakossági elkülönített hulladékgyűjtéssel bővül. A DTKH Nonprofit Kft. 2023.

július 1-je óta a Közép-Kelet-Magyarországi régió régiókoordinátoraként 235 településen, - köztük Sükösdön is,- ellátja a hulladékgazdálkodási közfeladatokat, a MOHU MOL

Hulladékgazdálkodási Zrt. megbízásából. Társaságuk felel a teljes régióban a közszolgáltatási résztevékenység hatékony ellátásáért, szakmai koordinációjáért.

A lakosságot fokozatosan rá kell szoktatni a szelektív hulladékgyűjtésre, valamint saját környezetük igényes rendben tartására egyaránt.

4.3.Temetőfenntartás

A településen jelenleg kettő önkormányzati tulajdonú temető található. A régi temetőbe már nem szabad elhantolni senkit, csak a meglévő sírok gondozása történhet. Az önkormányzat 2009. évtől a közfoglalkoztatottakat e temetőrész gazmentesítésében, tisztántartásában is foglalkoztatja.

Az új temetőben elegendő tartalék területtel rendelkezik a község ahhoz, hogy hosszú időre az új sírok kialakítása nem lehet gond. Négy darab 16 férőhelyes urnafal is rendelkezésre áll, valamint urnatemető rész is kialakított.

A ravatalozó rendelkezik tetemhűtővel és boncteremmel is. Az épület teljes felújítására 203-ban került sor. A temetési szertartások kegyeleti berendezései is adottak.

A temetkezéssel összefüggő tevékenységet vállalkozók végzik.

4.4. Vállalkozási tevékenységet végzők száma, összetétele

Ágazat	Vállalkozások száma 2010-ben:	Vállalkozások száma 2014-ben:	Vállalkozások száma 2019-ben:	Vállalkozások száma 2025-ben:
Ipar (ebből: energiaszolg)	34 (9)	31 (7)	59 (9)	45 (10)
Építőipar	4	2	6	12
Mezőgazdaság (ebből: őstermelő)	109 (57)	134 (109)	131 (100)	91(60)
Távközlés, közlekedés	1	11	11	9
Kereskedelem (ebből:vendéglátás)	67 (8)	59 (10)	48 (7)	61 (6)
Vízgazdálkodás	1	1	1	1
Egyéb anyagi	81	76	68	26
Egészségügyi, szociális, kulturális	11	15	6	12
Összesen:	308	329	330	257

A gazdasági fejlődés végső célja az emberi szükségletek kielégítése és így válik a gazdaság az adott település mozgatójává, motorjává.

Sükösd Nagyközséget sem kerülte el XX. század végi nagy átalakulás, piacgazdaságra való átállás, a tulajdonviszonyok változtak meg a privatizáció révén és a szerkezetváltás is megtörtént.

1990 előtt a Hosszúhegyi Mezőgazdasági Kombinát volt az itt élők fő munkahelye és mellette a helyi "Május 1." MG. TSZ is jelentős foglalkoztató volt.

Baja város, mint agglomerációs központ ellátta feladatát, mert a helyi nem mezőgazdasági dolgozók számára elegendő munkát adott. Ők naponta ingáztak (13 km) a városba.

A rendszerváltozást követően gyökeresen megváltozott minden. A kárpótlás és a tagi részarány tulajdon révén az állami és szövetkezeti tulajdon a magánemberek (természetes személyek) tulajdonába vagy az önkormányzat tulajdonába került. Sükösdön állami tulajdon szinte nem is maradt (Posta ingatlan és épülete).

Vállalkozók, gazdasági társaságok (betéti társaság, Kft.) kezdték meg működésüket. A Hosszúhegyi Mezőgazdasági Kombinátot felszámolták, több kisebb üzemegységét a volt vezetők vásárolták meg.

A "Május 1". TSZ békés úton átalakult, aki akarta kivihette a földjét és üzletrészét. Az új, önkéntes belépésen alapuló szövetkezet neve Sükösi Mezőgazdasági Szövetkezet. Elegendő területen (2750 ha) gazdálkodott, a tagok és kívülállók földjét bérelte. A szövetkezeti formát felváltotta a Kft. (AGRO-SÜKÖSD Kft.), a tulajdonosok körében is változás állt be. Az agrárágazatban a földprivatizáció után több helyi gazdálkodó indított saját vállalkozást. A '90-es években elindított gazdálkodást támogató kormányzati döntések megalapozták gazdaságukat, elindították a vállalkozásokat. Sajnos ez a segítség az a 2004-es Európai uniós csatlakozás után egyre jobban beszűkült.

A Bajára ingázók nagy része is munkanélküli lett, mert több fővárosi üzem felszámolta bajai gyáregységét.

Sükösdön a *termelő infrastruktúra* elfogadható, hiszen az úthálózata megfelelő (Budapest-Baja és kecskeméti út) áthalad a településen. Kommunikációs hálózata kitűnő. Telefon túlkínálat van. A vezetékes telefonon kívül a hordozható (Telekom, Yettel és ONE) is kiépített. A földgáz beruházást 1996-ban valósította meg a község.

A népesség *műveltségi szintje* országos átlaghoz mérten elfogadható. A mezőgazdaságból élők száma csökken és a szolgáltató ágazat (terciál szektor) megköveteli a szaktudást. Az utóbbi

néhány évben megnövekedett a felsőfokú intézményekben továbbtanuló fiatalok száma. Sükösd Nagyközség gazdasága csak akkor felelhet meg az új kihívásnak (EU csatlakozás), amennyiben eleget tud tenni a *homogenizálódás*² és a *diverzifikálódás*³ egyszerre megnyilvánuló kritériumrendszerének. A helyi ipar és gazdaság erősödését várjuk a település déli részén kiépülésre kerülő ipari park fejlesztésétől. Mely beruházás közművesített területeket kínál a bővílni, vagy letelepedni szándékozó vállalkozásoknak.

V. Az önkormányzat által ellátott feladatok és működtetett intézmények, humán erőforrások alakulása

5.1. Nevelés, oktatás

5.1.1. Óvoda

A községben sokáig egy óvoda működött, a jelenlegi Központi óvoda.

Ahogy az idő folyamán az igények és a lehetőségek nőttek először az Alvégi óvoda –Sükösd, Deák F. u. 91.(1965-ben), majd az azóta megszűnt Felvégi óvoda (1980) is üzemelni kezdett. Az épületek korunknak megfelelő felújítása megtörtént, a működéshez szükséges helyiségek és berendezések biztosítottak.

A fizikailag kettő helyen (Deák F. u. 91. és Dózsa Gy.u.-183.) található óvoda, részben önálló intézményként működik, melynek kapacitása 125 fő. A Deák F. utcai telephelyen két vegyes csoportban, a Dózsa Gy. úti óvodában három homogén csoportban történik a gyermekek nevelése.

A tanácsi, majd önkormányzati időszak alatt is kellő figyelmet fordítottak arra, hogy a gyermekek képességfejlesztéséhez, iskolai előkészítéséhez a szemléltető eszközök, logikai és ügyességi játékok rendelkezésre álljanak. Ellátottságuk biztosítja a kellő színvonalú felkészülést az iskolára.

² egységesülés

³ másság

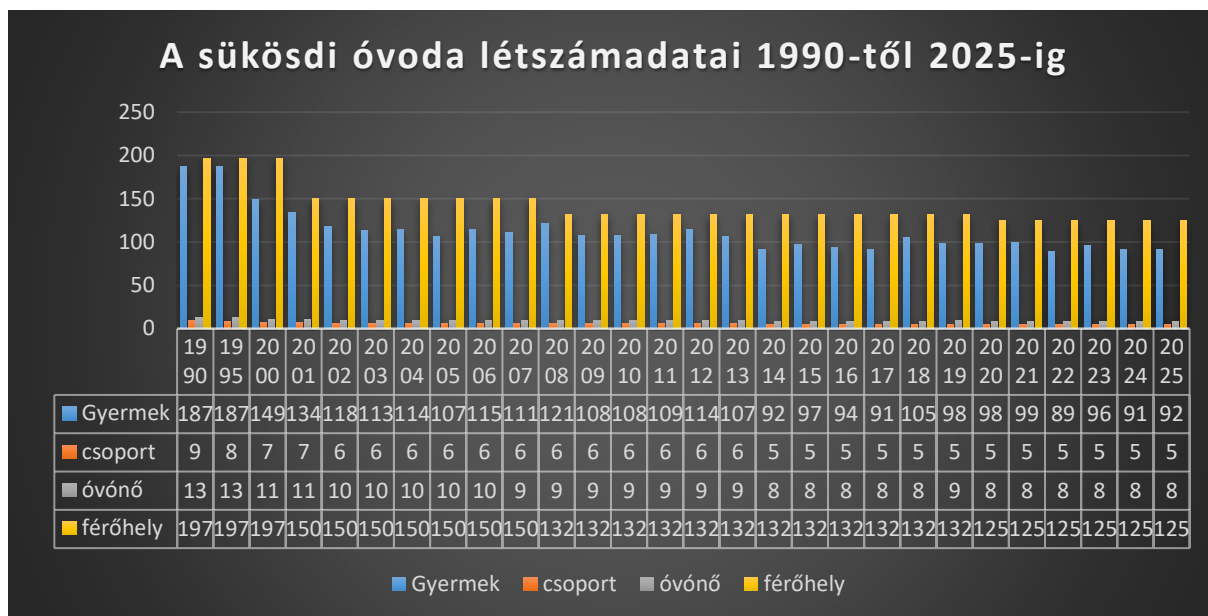
Év	1990	1995	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
gyermek	187	187	149	134	118	113	114	107	115	111	121	108	108
csoport	9	8	7	7	6	6	6	6	6	6	6	6	6
óvónők	13	13	11	11	10	10	10	10	10	9	9	9	9
férőhely	197	197	197	150	150	150	150	150	150	150	132	132	132

Év	2011	2012	2013	2014
Gyermek	109	114	107	92
csoport	6	6	6	5
óvónő	9	9	9	8
férőhely	132	132	132	132

Év	2015	2016	2017	2018	2019
Gyermek	97	94	91	105	98
csoport	5	5	5	5	5
óvónő	8	8	8	8	9
férőhely	132	132	132	132	132

Év	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Gyermek	98	99	89	96	91	92
csoport	5	5	5	5	5	5
óvónő	8	8	8	8	8	8
férőhely	125	125	125	125	125	125

Forrás: A 2025 jelenlegi statisztikai adat, az előzőek okt.01. statisztika.

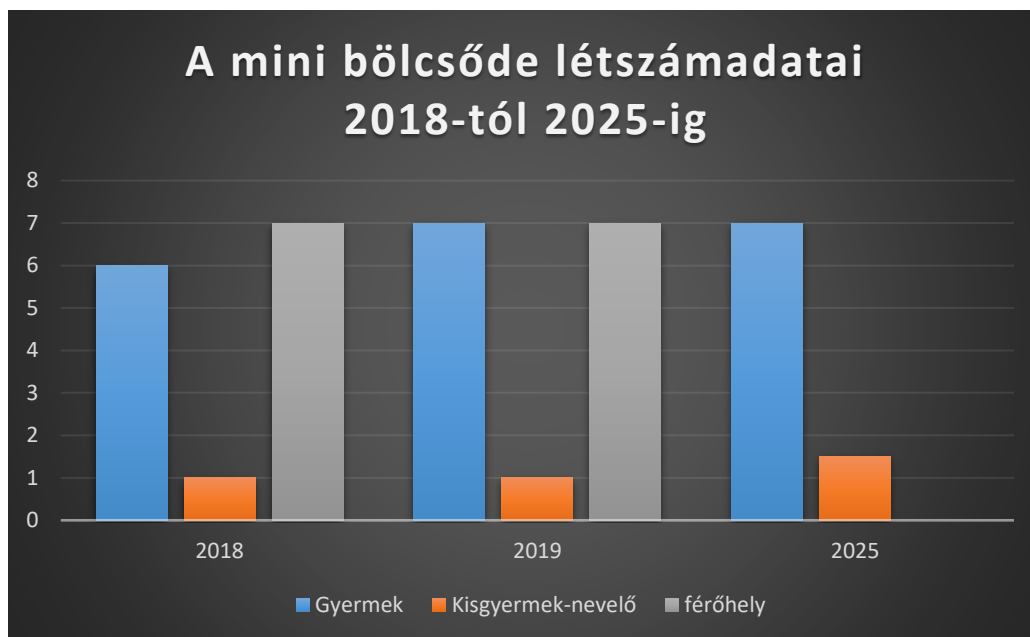

Jelenleg 8 óvónő, 5 dajka, és egy pedagógiai asszisztens végzi a gyermekek óvodai nevelését. Az adminisztrációs feladatok ellátásában egy fő óvodatitkárt foglalkoztat az intézmény.

2018.októberétől az alvégi telephelyen mini bölcsőde került kialakításra. 1 kisgyermeknevelő és 1 bölcsődei dajka látja el a gyermekek nevelését. Az első évben 6, a második évben 7 kisgyermek gondozása történt

Mini bölcsőde:

Év	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Gyermek	6	7	7	7	7	7	8	7
Kisgyermek-nevelő	1	1	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
férőhely	7	7	8	8	8	8	8	8

Az elmúlt évek folyamán óvodánk épületeit többször is sikerült korszerűsíteni, bővíteni. Így pl. a központi óvoda felújítására 2014-ben került sor, amelynek megvalósítása pályázati forrásból történt. Ekkor óvodánk két helyiséggel bővült (iroda, nevelői szoba), felújításra kerültek a vizesblokkok, szigetelés, tetőcsere történt, valamint három csoportba sófal került beépítésre. 2015-ben napelemes rendszert építettek, szintén pályázati forrásból a központi óvoda tetőszerkezetére.

2016-ban az alvégi telephelyünkön is felújításra kerültek a vizesblokkok és az öltözők.

2018-ban pályázati forrásból jöhetett létre a mini bölcsőde kialakítása, valamint elkészült az új torna szoba is szintén az alvégi óvodában, amelyhez számos sporteszközt is sikerült beszerezni.

Játékállományunkat folyamatosan bővítjük részben a költségvetésből, valamint a Sükösd-i Óvodásokért Alapítvány, illetve magánszemélyek felajánlásaiból: Mozgáskotta, udvari játékok bővítése és cseréje (kötélpiramis, 2db mérleghinta, egyensúlyozó gerenda, futóbiciklik)

A Magyar Falu Program keretében szintén a Deák F. utcai telephely játékállományának bővítésére került sor igen jelentős összegben.

2023.tavaszaán a központi óvoda udvari játékállományát is sikerült felújítani intézményi költségvetésből: rugós mérleghinta, egyszemélyes rugós játék, gőzmozdony, kötél gúla.

2024-ben a Sükösd-i Óvodásokért Alapítvány pályázati forrásból lehetővé tette az alvégi telephelyen a mennyezeti lámpatestek cseréjét, hogy minél energiatakarékosabban tudjon

működni az óvoda. Ennek folytatásaként kezdődött meg intézményi költségvetésből a telephely külső szigetelése 2024. végén.

Az intézményi költségvetése lehetővé teszi, hogy kísértékű tárgyi eszközeinket folyamatosan bővítsük, felújítsuk. Szakmai programjaink, terveink magas színvonalon kerülnek megvalósításra, ehhez az anyagi fedezetet a mindenkori éves költségvetésünk biztosítja.

5.1.2. Általános iskola

A fellelhető első írásos dokumentum szerint 1764-től a községben létezik intézményes oktatás. Az oktatás váltóműszakban történt 1980-ig. Ekkor került átadásra az új iskolaszárny. Ezt követően szaktantermes oktatás folyik és napközis csoportok is indulnak. Feltételeink 1994-ben romlottak, mert a régi szárny 3 tantermét a szakértő életveszélyessé nyilvánította és le kellett bontani. A csökkenő tanulólétszám mellett is szűkös volt a hely. A község 1996-ban céltámogatást nyert az életveszélyes tanterem kiváltására, de abban az évben a gázberuházás lekötötte a település anyagi eszközeit, ezért lemondta a pályázatot. Legközelebb 1998 januárjában lehetett életveszélyes tanterem kiváltását szolgáló tanterem építésére pályázni, a forrás elnyerését követően 1999-ben avattuk a legújabb iskolaszárnyat.

Az iskola udvara tágas, egyik részén kivilágított kézilabda és kosárlabda pálya van kialakítva. Az iskola egy épülettömbben helyezkedik el. Az iskola épületéhez tágas udvar, játszótér és korszerű megvilágítású kézilabda nagyságú pálya tartozik. A sportcsarnok 1983-ban épült, amely kosárlabda méretű az iskolai testnevelés óráin kívül községi sportfeladatokat és a gyógytestnevelési foglalkozásokat is ellátja. 2010-ben a falu saját erőből korszerű padozattal, 2014 év végén a vizesblokkot újíttatta fel, a tetőzet karbantartása is megtörtént. Minden feltétel adott a testi nevelés számára.

Jelenleg 17 tanteremben, ebből egy informatika, egy fizika-kémia és egy rajz szaktanteremben folyik tanítás. A rajz szaktanterem az előírásoknak megfelelő berendezéssel és felszereléssel rendelkezik. Ide lett elhelyezve az iskolai könyvtár. A fizika-kémia szaktanterem alkalmas arra, hogy a természettudományos tantárgyakat szakszerűen oktassák. 27 db IBM kompatibilis géppel rendelkezik az iskola, ezek hálózatba vannak kötve és az internet elérés is biztosított, ebből 20 gép az informatika szaktanteremben van elhelyezve. A terem felszereltségéhez tartozik egy nagyképernyős televízió, video, magnetofon, szkennel, színes és lézernyomtató, projektor, digitális fényképezőgép és kamera. Minden feltétel biztosított az

informatikai ismeretek elsajátításához.

Van egy jól felszerelt fejlesztőszoba, ahol fejlesztő és logopédiai foglalkozások zajlanak.

A tantermek az elmúlt években sikeres pályázatoknak és önkormányzatnak köszönhetően egyre otthonosabbá és korszerűbbé váltak. Igazi tanulóbarát osztálytermek lettek modern felszereltséggel. A termek berendezése az életkorhoz és az új oktatási módszerekhez alkalmazkodó. A tananyag elsajátítását interaktív tábla alkalmazása és szemléltető eszközök használata segíti.

Az oktatás szakos ellátottsága 96%-os. 12 éve szülői igényre lett beindítva az angol nyelv emelt szintű oktatása, melyet a sükösdői Önkormányzat a 2012/2013-as tanévtől felmenő rendszerben megszüntetett. A 2014/2015-ös tanévtől szülői és képviselőtestületi kérésre a KLIK fenntartói döntésének eredményeként vissza lett állítva az angol nyelv emelt szintű oktatása.

A TÁMOP 3.1.4 pályázat keretében szervezett továbbképzéseken a pedagógusok korszerű módszereket és új tanulásszervezési eljárásokat ismertek meg.

Már 5 éve végzi az intézmény a „A kompetencia alapú oktatás bevezetése és elterjesztése” című pályázat fenntartási időszakát, amelynek befejezése a 2014/2015-ös tanév vége.

A program számos eleme – projektek, intézményi innováció, témahét – az újszerű foglalkoztatási formákkal és tartalmakkal továbbra is élvezetesebbé teszi a tanulók számára az iskolai munkát.

A TIOP-1.1.1-12/1-2012-0001 „Intézményi informatikai infrastruktúrafejlesztés a közoktatásban” című kiemelt projektben alapvető cél, hogy a pedagógusok körében váljon általánossá az IKT alapszintű ismerete, használata.

A TÁMOP-3.1.4.B-13/1-2013 -0001. számú „Köznevelés az iskolában” projektben belül a TUDÁSFÓRUM 3.3 együttműködést fejlesztő műhelymunkát valósította meg az intézmény, melynek célja a KLIK-ben dolgozó munkatársak tudását összehangolják, együttműködések erősítése annak érdekében, hogy a hivatali irányítástól az intézményi, pedagógiai szintig a szakmai munkavégzés hatékonyabbá váljon.

A szervezetfejlesztés az intézményekben meglévő tudást hasznosítva javítja az egész szervezetet, beleértve az iskolák minőségi fejlesztését.

Az Új Széchenyi Terv keretében meghirdetett „Intézményi informatikai infrastruktúra fejlesztés a közoktatásban” című kiemelt projekt keretén belül az iskola 16 db tantermi, 5 db tanári notebookot és 10 db tanulói tabletet nyert.

Az eredményes oktatáshoz adottak a tárgyi feltételek, folyamatos fejlesztéseknek köszönhetően a tanulók rendezett körülmények között tanulhatnak.

Az intézmény a 2004/05-ös tanév kezdetétől a Sükösd ÁMK intézményeként folytatta tevékenységét.

2007-ben Sükösd és Érsekcsanád községek Képviselő-testületei úgy döntöttek, hogy közoktatási feladataikat társulási formában látják el. Megalakult a Sükösd-Érsekcsanád ÁMK. Az óvodai és az általános iskolai intézményegység mellett mindkét községben a könyvtári, valamint Sükösd községben a közművelődési feladatokat is ellátja.

A hazai oktatásügy irányításában történt változások következtében 2013. január 1-től az intézmény fenntartója és működtetője a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ lett, mely a közvetlen irányítást a Bajai Tankerületen keresztül látja el. Sükösd Nagyközség Önkormányzatának Képviselő-testülete úgy döntött, hogy 2013. január 1-jétől vállalta az alapfokú oktatás működtetését az iskolában.

2014. szeptember 1-én újabb szervezeti átalakulás történt. Az intézmény Sükösd Általános Iskola néven folytatja nyolc évfolyamon az országosan egységes követelmények szerint az alapfokú nevelést-oktatást. A tanulót az érdeklődésének, képességének és tehetségének megfelelően felkészíti a középfokú iskolai továbbtanulásra.

Év	1990	1995	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
tanulók	466	375	329	322	312	286	276	266	259	247	221	200	200
osztály	21	17	16	16	16	16	16	16	16	16	14	12	12
pedagógus	33	31	27	27	27	28	27	25	25	26	22	21	20
férőhely				322	312	305	308	308	308	308	255	309	309

Év	2011	2012	2013	2014
tanulók	192	191	189	184
osztály	12	10	11	11
pedagógus	20	20	20	20
férőhely	309	309	309	309

Év	2015	2016	2017	2018	2019
tanulók	162	157	155	138	141
osztály	11	10	10	9	8
pedagógus	20	18	19	19	19
férőhely	309	280	180	180	180

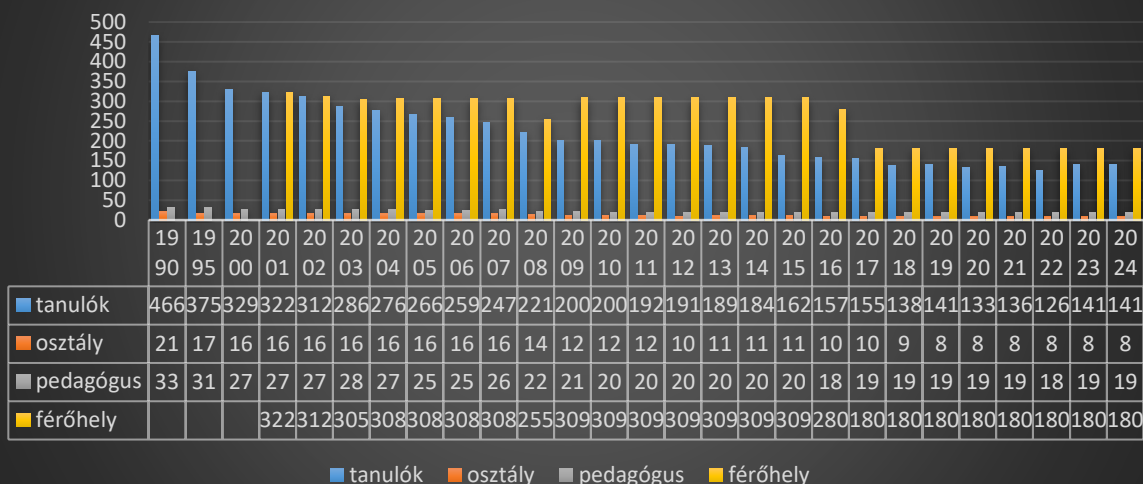
Magyarok Nagyasszonya Katolikus Általános Iskola létszám-adatai

	2020	2021	2022	2023	2024
tanulók	133	136	126	141	141
osztályok	8	8	8	8	8
pedagógusok	19	19	18	19	19
férőhely	180	180	180	180	180

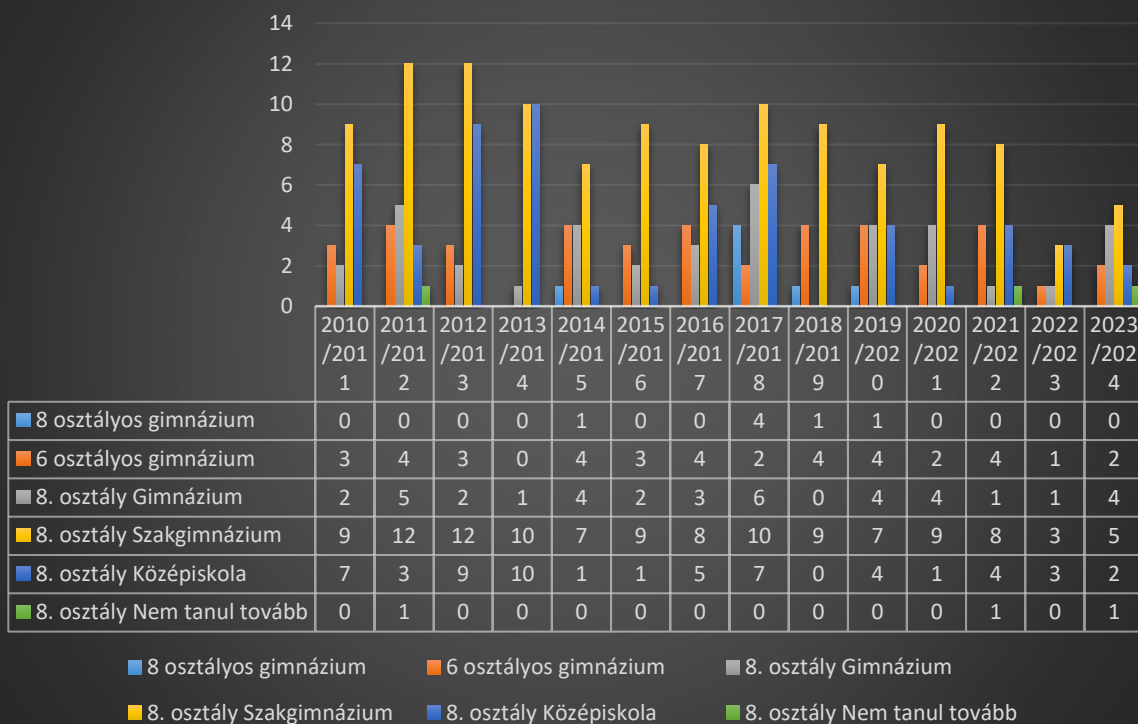
Magyarok Nagyasszonya Katolikus Általános Iskola továbbtanulási mutatói

	8 osztályos gimnázium	6 osztályos gimnázium	8. osztály				összesen
			Gimnázium	Szakgimnázium	Középiskola	Nem tanul tovább	
2019/2020	1	4	4	7	4	0	15+5
2020/2021		2	4	9	1	0	14+2
2021/2022		4	1	8	4	1	14+4
2022/2023		1	1	3	3	0	7+1
2023/2024		2	4	5	2	1	12+2

A sükösi általános iskola létszámadatai 1990-től 2024-ig

A továbbtanulók megoszlása 2010-től 2024-ig

Az iskola fontosnak tartja minden tevékenységében, hogy partnerei igényeit minél teljesebb körben kielégítse, rugalmasan alkalmazkodva az elvárásokhoz.

Felelősséget vállalnak céljaik megvalósításáért, folyamatos ellenőrzéséért, kontrolljáért. Megteremtették az intézményben az ellenőrzés, értékelés nyomon követhető és reális rendszerét.

Feladataik törvényes, szakszerű és hatékony végrehajtása, folyamatos működtetése és javítása céljából határozták meg minőségpolitikájukat. Nevelőmunkájuk legfontosabb céljainak tekintik a jövőben is értékeik megőrzését - érzelmi biztonság, szeretetteljes, családi légkör, élményekben gazdag iskolai élet (környezeti nevelés), színvonalas ünnepek, ünnepélyek, rendezvények megtartását.

Nevelő és oktató munkájuk egészében igyekszik kielégíteni, illetve lehetőségeik szerint meghaladni partnereik elvárásait, hogy környezetüknek hatékony, minőségi szolgáltatást nyújthassanak.

Fenntartóváltás 2016/2017-es tanévtől

Az iskola a fenntartója 2016. szeptember elsejétől a Kalocsa-Kecskeméti Főegyházmegye. Ezt feladatot vette át a Klebelsberg Intézményfenntartó Központtól. Az intézmény működtetője pedig a fenntartóváltásig Sükösd Nagyközség Önkormányzata volt.

Az iskola élete, szervezeti felépítése, stabil, kialakult hagyományokon alapul. A település és az iskola jellegéből fakadóan nem túlszabályozott, fontos szerepük van az informális együttműködéseknek. Ezzel együtt az iskolai szervezetek működése a szabályozások alapján átlátható, a külső partnerekkel való együttműködéshez hasonlóan.

Az Intézményben DÖK és SZMK működik alsó- és felső tagozati szinten, kapcsolattartásuk, döntéshozataluk szabályozott és kialakult.

Az elnyert TIOP pályázatok az évek során eszközbeszerzést és foglalkozások biztosításának lehetőségét jelentették.

Az Iskola rendszeres kapcsolatban áll az egyházi fenntartóval, helyi cigány kisebbségi önkormányzattal, nevelési tanácsadóval, Tanulási Képességeket Vizsgáló Bizottsággal, iskolaorvossal, védőnővel, helyi óvodával és a bajai Tankerületi Központtal.

A pedagógusok többsége tagja pedagógiai kérdésekkel foglalkozó Facebook csoportoknak.

A külsős óraadó tanárok száma alacsony. Intézményünk szakos ellátottsága jó. A tantestület átlagéletkorát tekintve középkorú, egyaránt vannak fiatalok és tapasztalt kollégák. Jónéhány kolléga áll nyugdíjazás előtt. Az intézmény infrastrukturálisan megfelelően ellátott, a

szükséges eszközökkel rendelkezik, az internet lefedettség osztálytermi szintű, azonban az IT eszközpark fejlesztésre szorul.

A fenntartó váltásnak is köszönhető az a tény, hogy a 2017-2018, tanévben 2db első osztály indult az iskolában. Ez részben annak is köszönhető, hogy a Horthy-korszakban egyházi fenntartású volt az intézmény s ez az emlék még él az idősebb generációban. A két első osztály indítása köszönhető a viszonylag magas számú SNI gyerekeknek, mert így a számított létszámot figyelembe vette a fenntartó, amelyre az ide vonatkozó jogszabályok lehetőséget adnak. (Az állami fenntartású KLIK, közoktatási intézményeknél nem veszi figyelembe). Ezt a tényt bizakodással és örömmel fogadta a település. Azért is öröm az iskola számára mert a demográfiai völgy alján van a magyar társadalom. Emellett markánsan, minden évre jellemző az HH, HHH, SNI besorolású diákok magas aránya, mely 60% körüli értéket jelent. Hasonló arányú az ingyenes vagy kedvezményes étkeztetést igénybevevők aránya. Az arányokban vizsgált évek közötti változást tekintve számottevő eltérés nem tapasztalható, számottevő mozgás a HH és HHH kategóriák között tapasztalható az évek viszonylatában, mert folyamatosan változtatják az előbbi két kategória jogszabályi meghatározásait. Az érdemjegyek átlaga és a hátrányos helyzetben érintettek száma között is összefüggés tapasztalható. A kiemelten sok érintett tanulót tartalmazó évfolyam tanulmányi átlaga szignifikánsan elmarad a kevesebb érintettet tartalmazótól.

Társadalmi környezet

A szülők társadalmi háttéréről, státuszáról, iskolai végzettségéről pontos adat nincs, ez irányú adatgyűjtés nem történt. Mindazonáltal látható, hogy az iskolába sok HH-s, HHH-s tanuló jár. Az osztályfőnök megfigyelései alapján többségük szülei alacsony iskolai végzettségűek. Ezeknek a szülőknek rendszerint legfeljebb 8 általános iskolájuk van. Mivel a környéken kevés a munkalehetőség, így sokuk egyben munkanélküli. Sok gyermek nagycsaládban nevelkedik. Ezekben a családokban az édesanya nem dolgozik, főállásban neveli gyermekeit. Az édesapák nem rendelkeznek rendszeres jövedelemmel, alkalmi munkákból tartják el gyermekeiket.

Az Iskola javarészt a hagyományos eszközökkel él a szülőkkel való együttműködés formáit tekintve. Az intézmény saját honlappal és facebook oldallal rendelkezik. A hagyományos csatornákra épülő kapcsolattartás érthető, hiszen a diákok jelentős része hátrányos helyzetű,

így a kapcsolattartás korszerűbb módjaira a szülők eszközzel, kompetenciával a tapasztalatok szerint jellemzően nem rendelkeznek. Egyedi, osztályszintű eredmények, tevékenységek erre vonatkozóan vannak, azonban intézményi szinten ezen eszközök igénybevétele nem jellemző.

A pedagógusok módszertani kultúrája a jelzett adatok alapján sokrétű és differenciálásra alkalmas. Az iskola tanulói összetételét tekintve a felzárkóztatás, sajátos nevelési igények kielégítése kiemelten fontos a pedagógusok napi tevékenységében. A sajátos nevelési igényű gyerekek esetében az Intézmény gyakorlata rendkívül részletes és átgondolt. A tanórán kívüli fejlesztése, felzárkóztatások számosságukat tekintve a zömét adják a foglalkozásoknak.

Az Iskola célja, hogy minden tanuló a saját képességeit a legjobban fejleszthesse, sikerekhez juthasson. Segítséget nyújt, hogy a tanuló leküzdhesse azokat a hátrányokat, amelyek születésénél, családi, vagyoni helyzeténél, vagy bármilyen más oknál fogva fennállnak.

Fontosabb pályázataink

1. EFOP – 3.1.7. Esélyteremtés a köznevelésben. Országos pályázat 300 fő alatti iskolák részére, akik hasonló szociokulturális környezettel rendelkeznek. A Kalocsa-Kecskeméti Főegyházmegyét intézményünk képviseli ebben a pályázatban. A pályázat időtartama 3 év. Nevelőtestületből 2 fő dolgozik vele naponta. Az ETIPE módszer gyakorlatban történő megvalósításának elősegítésére kap a nevelőtestület módszertani segítséget iskolapszichológustól, iskola gyógypedagógustól, iskolai mentortól.
2. EFOP – 3.9.2. Sükösd Nagyközség Önkormányzata meghívására együttműködő partnerként veszünk a pályázatban részt, az iskolai lemorzsolódás csökkentése céljából.
3. EGYH-KCP-16 Egyházmegyei fejlesztési támogatás. Aminek köszönhetően megtörtént iskolánk teljes tetőcseréjét, a főépület hőszigetelése nemes vakolattal, egy szerkezetkész tetőtér beépítése, amelynek következtében több, mint 200 négyzetméter teret kaptunk, amiből iskolakápolnát és könyvtárat készítünk. Lépcső készült, mely összeköti a földszintet az emelettel, és a tetőtérben egy vizesblokk.

Összegzés

A 2016-os fenntartóváltás óta eltelt időszak tapasztalatai

Az intézmény gazdaságilag önálló, szabadon gazdálkodik. A Kalocsa-Kecskeméti Főegyházmegye figyelembe veszi az intézményi és a települési sajátosságokat, és szakmailag lehetőségeihez képest támogatja a Magyarok Nagyasszonya Katolikus Általános Iskola fejlődését. Egy iskolás település vagyunk, ezért az intézményben szabadon gyakorolhatja más felekezeti hovatartozású diák is a hitét. Valamint a település is profitál a fenntartó váltásból, mert ezzel is biztosította Sükösd Nagyközségben az 1-8. évfolyamos katolikus általános iskolai oktatást.

A stratégiai szakmai változtatásokat megtettük, amelynek következtében intézményünk fejlődési pályára állt. Négy évfolyamon csoportbontásban tanulják diákjaink a közismereti tárgyakat, minden alsós évfolyamnak külön napközis csoportja van.

Heti 20 órában magyar nyelven cigány népismereti oktatást tartunk, mert az intézmény elkötelezett a helyi cigány közösség kultúrájának ápolásában.

Nagy hangsúlyt fektetünk gyermekeink tanórán kívüli hasznos szabadidő eltöltésére 12 szakkörünk van, és rendszeresen délutáni tömegsport formájában sportolási lehetőséget biztosítunk az iskolai sportcsarnokban.

Alapfokú művészeti oktatásunk is jelentős. Az iskolának 3 néptáncsoportja és 2 tambura zenekara működik folyamatosan.

A hitélet fontossága a mindennapokban tapasztalható, hiszen ez teremti meg a lelki alapot katolikus iskolánk közösségi élményének és erejének mindennapokban történő megélésére.

5.2.Egészségügy

A nagyközség Egészségügyi Központja 1987-ben került átadásra. Hatalmasra sikeredett, a kor szellemének megfelelően, de nem I. osztályú anyagok felhasználásával készült. Jellemző, hogy már le kellett cserélni a cserepet, mert beázott a gyógyszertár és az orvosi rendelő.

Az egészségügyi szakszemélyzet jól képzett és lelkiismeretes munkát végez.

Két háziorvosi, egy gyermekorvosi és egy fogorvosi körzet van kialakítva. A praxisok vállalkozásban folytatják tevékenységüket. (1 fogorvos, 1 gyermekorvos, 2 felnőtt háziorvosi körzet) Az Egészségügyi Központban folyó egészségügyi alapellátások kiszolgáló személyzete (takarítók), az önkormányzathoz tartoznak. A védőnők 2023.július 1-től a vármegyei kórház irányítása alá kerültek.

A védőnői szolgálatot két felsőfokú végzettségű védőnő látja el. A hétköznapiakon délután

16.00 órától másnap reggel 08.00 óráig, illetve hétvégén és ünnepnapokon az Országos Mentőszolgálat által működtetett rendszer látja el, melynek bevezetése 2023. február 1-jén indult, és 2024. október 1-től Budapest csatlakozása után országosan egységessé vált.

A településen működő BENU gyógyszertár, magas színvonalon biztosítja a lakosság ellátását. Az iskola- egészségügyi ellátást a gyermekorvos és a védőnők közös munkával végzik. Az önkormányzat egyik kiemelkedően fontos feladatának tartja a település lakosságának egészségmegőrzését, az egészséges életmódra nevelését. Egyre több felvilágosító, és sport tevékenységet szervez. 2015-ben az épület komplex energetikai felújításon esett át, majd 2019-ben a praxisok működését segítő eszközök beszerzése, és a rendelők belső felújítása is megtörtént. Ebből a forrásból került sor az udvar rendezésére, és az intézményhez tartozó szolgálati lakások felújítására. A fogorvosi praxis 2024. július 31. óta betöltetlen. helyben rendelő fogorvos biztosítására az önkormányzat komoly erőfeszítéseket tesz.

5.3. Szociális ellátás

A szociálpolitika rendkívüli hangsúlyt kapott az elmúlt 25 évben. A gazdasági-politikai változások számtalan negatív jelenséget váltottak ki, melyekből nagyon sok az önkormányzatoknál csapódik le és *orvoslásuk* részben ott történik.

A gazdasági szerkezet, a piaci viszonyok változása, a privatizáció folyamata által létrejött munkanélküliség és romló jövedelmi helyzet az önkormányzatok többségét nehéz feladat elé állította.

A nehezedő megélhetés problémáival küzdő állampolgárokat a jogi szabályozás alapvetően az önkormányzati szféra által nyújtható támogatások felé irányította. A *szociális törvény*⁴ az állam által biztosított egyes szociális ellátások formáit, szervezetét, intézményrendszerét, a pénzbeli, a természetbeni és a személyes gondoskodás feltételeit, érvényesítésének garanciáit a finanszírozás elveit, valamint az ellátó szervezet és a jogosultak közötti jogviszony főbb elemeit szabályozta.

A 2011. évi CLXXXIX., Magyarország helyi önkormányzatról szóló törvény kimondja, hogy a települési önkormányzat - a helyi közszolgáltatások körében - *köteles gondoskodni a szociális szolgáltatásokról és ellátásokról, különösen a települési támogatásról*. A szociális ellátások

helyi szabályozása érdekében - a jogszabályi előírásokra figyelemmel - a képviselő-testület kötelezően rendeletet alkotott.

Sükösd Nagyközség **2024.** évi szociális ellátásáról jellemzőként elmondható, hogy alapvetően természetbeni és pénzellátásos segélyezés formájában öltött testet. Az alábbi ellátások kerültek biztosításra (fő) 2024. december 31-ig:

Lakásfenntartási támogatásban részesült:	85 háztartás
Gyógyszertámogatásban részesült:	72 fő
Temetési segélyben részesült:	10 fő
Rendkívüli élethelyzetre tekintettel támogatásban részesült	100 fő
Iskolakezdési támogatásban részesült:	140 fő
Kelengyetámogatásban részesül:	9 fő
Pénzbeli szociális segélyben részesült:	338 háztartás
Tűzifa támogatásban részesült:	78 háztartás (egyéb: +48)
Szociális étkeztetésben részesült:	2 fő
Bursa Hungarica ösztöndíjban részesült:	16 fő

A szociális bizonytalanságot alapvetően a munkanélküliség okozza. Ennek csökkentésére az önkormányzat közfoglalkoztatási mintaprogramokat működtet, melyben a foglalkoztatottak száma az elmúlt öt évben átlagosan 30 fő.

Önkormányzatunk pályázati forrásból vásárolta meg azt az ingatlant, mely a településen korábban is idősök otthonaként működött magán kézben. A Borostyán Gondozóház 2018. március 5-én nyitotta meg kapuit. A munkahelyteremtés mellett fontos lépés volt ez az idős ellátásban is. Az önként vállalt feladattal 39 fő számára bentlakásos ellátást tudunk biztosítani. 2022-es évtől az intézmény teltházzal, rentábilisan működik.

5.4.Kultúra

A művelődési házat 1972. május 1-én adták át. A művelődési házunk 2019-ben Községi szintérré módosult. Egy nagyterem, egy iroda, egy felnőtt tárgyaló, egy felnőtt - és egy ifjúsági klubhelyiség biztosítja az intézmény működését. Ezen felül az épületben található a Könyvtár, melynek szakmai vezetését a Kecskeméti Katona József Könyvtár végzi, a működtetést Sükösd Nagyközség Önkormányzata látja el. A 2019-es év második felétől felújítások zajlanak a

színtérben. Fűtéskorszerűsítés, külső szigetelés, nyílászáró-csere, villamoshálózat felújítás, napelemes rendszer kiépítése és teljes festés történt/történik az épületben. Az utóbbi években kisebb beruházásokra került sor, szőnyeget, mosógépet, mikrohullámú sütőt, mosógépet, hűtőszekrényt, fehér asztalterítőket, vasalót, poharakat vásároltunk. A kis értékű eszközöket a mindenkori éves költségvetés függvényében pótoljuk, kiegészítjük. A felnőtt klubhelyiségbe szekrényeket vásároltunk a meglévő textíliák tárolása céljából. A polgári esküvők a nagyteremben zajlanak, melynek színvonalasabbá tételéhez székszeknyákat és hozzá illő asztalterítőt varrattunk.

A sükösd Művelődési Ház, mint közösségi színtér munkáját a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény 77.§-a és 78.§-a, valamint a fenntartó által a helyi közművelődési feladatok ellátására alkotott 17/2018.(XI.12.) Kt. sz. rendelet Sükösd nagyközség közművelődéséről határozzák meg.

Ezen rendeletek alapján az intézmény 2025. évi munkatervét az alábbiakban terjesztem Sükösd Nagyközség Önkormányzatának Képviselő-testülete elé.

1. Helyzetelemzés

Intézmény neve: Művelődési Ház, mint közösségi színtér

Címe: 6346 Sükösd, Dózsa György út 199.

E-mail cím: sukosdimuvhaz@gmail.com

Telefon: 70/374-7551

Nyitva tartása: hétfőn 08.00 órától 14.00 óráig és 18.00 órától 20.00 óráig

keddtől péntekig 08.00 órától 18.00 óráig

szombaton 09.00 órától 12.00 óráig

Művelődésszervező: Kollárné Őri Erzsébet

A művelődésszervező személyesen elérhető a művelődési házban: hétfőtől péntekig 8.00 órától 12.00 óráig.

Az idei évben a Nemzeti Művelődési Intézet egy újabb programjához csatlakozunk. A Petőfi Kulturális Program egy országos kezdeményezés, amelynek célja a magyar kultúra és hagyományok népszerűsítése, különös tekintettel Petőfi Sándor életére, munkásságára és a reformkori értékekre.

A program különböző kulturális eseményeken – irodalmi esteken, színházi előadásokon, koncerteken és kiállításokon – keresztül hozza közelebb a magyar irodalmat és művészetet a közönséghez, beleértve a határon túli magyar közösségeket is.

Intézményünk ebben a programban való részvétellel hozzájárul a magyar kulturális örökség ápolásához, és lehetőséget biztosítunk arra, hogy helyi közösségünk is bekapcsolódhasson az eseményekbe.

Ifjúsági Ház

Az Ifjúsági Házban bonyolódnak le a faluszintű rendezvények többsége (nemzeti ünnepekhez kapcsolódó megemlékezés, bálók, idősök napja, Falukarácsony). A Sükösdön működő helyi civil szervezetek és csoportok bérleti díj nélkül használhatják az Ifjúsági házat.

Az épület berendezései (párnázott tárgyalószékek, sörpadok és asztalok) kb. 350 fő vendéglátásához elegendők.

Faluház – Ökopark Látogatóközpont

2022. őszén került átadásra az Ökopark Látogatóközpont – Faluház, mely kiváló lehetőséget ad arra, hogy a fiatalokkal megismertessük Sükösd hagyományait, kulturális és természeti kincseit.

2023 tavaszán jelentkeztünk első ízben a Nemzeti Művelődési Intézet által megvalósított A Szakkör programba, melynek elsődleges célja a régi mesterségek felélesztése, a hagyományaink megőrzése. Épp a hagyomány őrzés miatt született az a döntés, hogy a szakköröket a Faluház épületében tartjuk meg, ahol autentikus környezetben sajátíthatják el a résztvevők a régi mesterségek fortélyait.

2. A Művelődési ház, mint közösségi színtér keretei között rendszeresen működő klubok, egyesületek, szervezetek, szakkörök

- Sükösd Népdkör
- Nyugdíjas Klub
- Anonim Alkoholisták
- Kertbarát-kör
- Zongoraoktatás

- Falugazda
- Horgász Egyesület
- Mara Kézműves Műhelye
- Senior tánc
- Sükösdí Polgárőr Egyesület
- Sükösdí Helytörténeti és Kulturális Egyesület
- Vesszőfonó szakkör (A Szakkör program keretében)
- Gyertyakészítés szakkör (A Szakkör program keretében)
- Hímzés szakkör (A Szakkör program keretében)

A könyvtár jelenlegi célja, hogy a mai információáradatban is megőrizzen minél több jó olvasót, s bármennyire is az Internet dominál az információhordozók közül, meg akarja szeretetni a könyveket az utókorral is. Ilyen megfontolásokból szervez a könyvtár minden évben könyvtári vetélkedőket, illetve a közösségi színtérrel és az általános iskolával együttműködve olyan kiállításokat, melyek a műveltséget és a könyvek szeretetét terjesztik.

5.5. Foglalkoztatás, munkanélküliség

A hivatalos munkanélküliségi mutató még mindig nem tükrözi a valóságot, hiszen sokan nem regisztráltatják magukat, mert „feketén” dolgoznak, vagy egyszerűen nem akarják, hogy nyilvántartsák őket.

A vonzásközpont (Baja) termelői szférája is beszűkült, gyenge vonzású és munkahely kínálatú, sok esetben kirekesztő. Némi reményre adhat okot a Szent László híd megnyitása, mivel egy vármegye központ kerül elérhető közelségbe.

A lakosság közel 15 %-a roma etnikum. 1990 előtt az építőiparban és az élelmiszer feldolgozó iparban dolgoztak segéd munkásként. Mivel ezek a cégek megszűntek, jelenleg az aktív korú romák 90 %-a munkanélküli. Sokan a nyolc osztályt sem végezték el, így nem sok reményük van az elhelyezkedésre. Fő jövedelmi forrásuk a közfoglalkoztatási bér, aktív korúak ellátása, családi pótlék és a gyermekvédelmi támogatás. Közfoglalkoztatási programokat szervezett az önkormányzat számukra, hogy bekerülhessenek a szociális ellátottak közé. Működik a Sükösdí Roma Nemzetiségi Önkormányzat is, de ezek a problémák csak helyi szinten nem oldhatóak meg.

Az önkormányzat lehetőségei a munkanélküliség felszámolásában korlátozottak. A 2009. évtől elinduló közfoglalkoztatásban a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők és regisztrált munkanélküliek közül, szinte minden munkaképes személyt alkalmazott az önkormányzat. Munkájukat az önkormányzati feladatellátásokban vesszük igénybe, egyedi Start munkaprogramokban dolgoznak.

Elvárásként fogalmazódik meg a Képviselő-testület részéről, hogy a képesítési és egyéb feltételeknek egyformán megfelelő több munkavállaló jelentkező közül a helyben lakót részesítsék az intézmények és vállalkozások előnyben.

VI. Környezeti állapot

A környék levegője tiszta, szezonális veszélyt a parlagfű okoz. Élő vizeink még nem szennyezettek visszafordíthatatlanul. Sajnos az illegális szemétkerítés számottevő, ezen esetleg a szelektív hulladékgyűjtés segíthet, vagy a büntetés. A helyi civil szervezetek közül a vadásztársaság szervez évente külterületi szemétkgyűjtést. Képviselő-testület is szervezett lakossági gyűjtést, a részvétel sajnos nem hozta a várt aktivitást. Roma Nemzetiség önkormányzat is több alkalommal szervezett, kifejezetten a szegregátumok környékére szemétszedést, próbálva ezzel is az igényes környezet kialakítása felé terelni az ott élőket.

VII. A település nemzetközi kapcsolatrendszere

Szlovákiai Madar község önkormányzatával 1995-től van településünknek sport és kulturális, hagyományápoló kapcsolata. A településsel az elmúlt években már nem a korábbi hagyományoknak megfelelően sikerült a testvérkapcsolatot ápolni, tekintettel a megváltozott gazdasági- társadalmi helyzetre. Évente egy-két alkalommal van lehetőségünk találkozni, települési szintű nagyobb rendezvényeinkre delegálunk egymáshoz kisebb létszámú látogatókat. 2015-ben önkormányzatunk kapcsolatot vett fel a Kárpátaljai Badaló településsel, akikkel az elmúlt időszakban szintén egyszer-egyszer ellátogattunk egymáshoz, és előkészítésre került egy testvér települési kapcsolat aláírása. Pályázati támogatásoknak köszönhetően sikerült partnereinket Sükösdön vendégül látnunk.

VIII. Megvalósult fejlesztések

1990-től kezdődően választási ciklusonkénti jelentősebb fejlesztések a sükösdői polgárok összefogásával, együttműködésével valósulhattak meg !

1990-től 1994-ig:

- A vezetékes telefon fejlesztést még az elődeink kezdeményezték, mi folytattuk és több lépcsős fejlődés után ma közel 900 előfizető, és „crossbár” központ található településünkön. Öt nyilvános telefonfülke került felszerelésre és intézményeink is kaptak telefonvonalat.
- Jelentős haladás történt az útépítés területén is.

Belterületi utak hossza:	25,00 km
1990. évig elkészült:	10,80 km
Földút:	14,20 km (ezt örököltük)

1991-ben elkészült a szilárdburkolatú út:

Bajcsy, Zrínyi utcában:	958 m
1992-ben Ady, Vörösmarty, Kossuth, Arany utcákban:	2500 m
1993-1994-ben Hunyadi utcában:	2478 m
Összesen:	5936 m

- Kialakításra került a szeméttelp a községtől megfelelő védőtávolságra.
- Tornacsarnok fűtéskorszerűsítése.
- Alvégi óvoda bővítése, korszerűsítése.
- Gázprogram tanulmánytervének elkészítése.
- Helyi műsorszóró megvásárlása.
- Kislabor műszer beszerzése.

1994-től 1998-ig:

- Számítógépes tanterem felszerelése az iskolában
- 1996-ban megvalósítottuk a vezetékes földgázberuházást.
- Közvilágítás korszerűsítése (energiatakarékos lámpák).
- 1997-ben a Mártírok utca szilárd burkolata elkészült: 1050 m

- Sükösd Nagyközség Rendezési Tervének megrendelése

1998-tól 2002-ig:

- Elkészült az új iskola szárny.
- Szennyvíz beruházás vízjogi engedélyes terve elkészült (Érsekcsanáddal közös).
- Művelődési Ház tető felújítása megvalósult.
- Északi bekötőút a Zrínyi utcáig megépült: 396 m
- Ravatalozó bővítése, felújítása megtörtént.
- Napközi konyhába a vezetékes földgáz bekötése, főzőüstök cseréje megvalósult.
- Sport öltöző és vizesblokk elkészült a színpaddal együtt.
- Központi Óvoda bővítése, korszerűsítése I. ütem elkészült.
- Önkormányzati informatikai infrastruktúra fejlesztése.
- Templom utcai szilárdburkolatú út megépült: 188 m
- Ósükösdi kövesút kátyúzása, felület kezelése

2002-től 2006-ig:

- Központi óvoda bővítése, korszerűsítése II. ütem
- Útépítés (Deák Ferenc, Szabadság, Új, Petőfi, Újvári utca) 2635 m
- Egészségügyi Központ térelválasztás, állmennyezet
- Polgármesteri Hivatal nyílászárók cseréje
- Művelődési Ház nyílászárók cseréje, festése, mázolása
- Napközi konyha korszerűsítése
- Alvégi óvoda külső felújítása
- Családsegítő Központ fűtés korszerűsítés, festés, mázolás
- Családsegítő Központ szolgálati autó beszerzése
- Játszóterek

2007-től 2010. évig:

A Sükösdi Nagyközségi Önkormányzat a 2006. őszi választásokat követően az alábbi jelentősebb fejlesztéseket és beruházásokat tudta megvalósítani és elindítani. A projektek

alapvetően pályázatokon elnyert támogatási összegből és önerőből valósulhattak meg.

- Napközi Konyha fejlesztése
- Polgármesteri Hivatal teljes körű akadálymentesítése
- Egészségügyi Központ akadálymentesítése, majd praxisonkénti önálló gázfűtés kialakítása
- Sükösd- Érsekcsanád ÁMK Kompetencia alapú oktatás
- Játszótér a Mártírok utca közterületén
- TIOP pályázat a könyvtár fejlesztésére
- TIOP pályázat oktatási szakmai informatika fejlesztése
- Sükösd- Érsekcsanád ÁMK Sükösd Általános Iskola nyílászáró csere, festés-mázolás
- Sükösd- Érsekcsanád ÁMK Sükösd Általános Iskola sportcsarnok padlóburkolat csere (nem pályázati projekt)
- Sikeres I. forduló pályázatot nyert a település Bajai agglomerációhoz tartozó települések szennyvízcsatornázása és szennyvíztisztítása” c. KEOP pályázaton

Az önkormányzat a működését elősegítő pályázati támogatást kapott 2009-től évente egy fő a közfoglalkoztatás szervező bérére és járulékaira, 2010. évben a településörök foglalkoztatására, az iskolai IPR programra, a településen a Szent Anna alapítvány Tanoda programot működtet pályázati támogatással. A BKM-i Önkormányzattól támogatást kapott a falu a Sükösd Anna Napok és a fogathajtó verseny megrendezésére. Az egyházközség pályázati támogatással tudott játszóteret építeni a templomkertben az önkormányzat átmeneti önerő biztosítása mellett.

2010-2014 évig:

2010.:

fejlesztések, beruházások_elindított pályázatok kapcsán befejeződött a polgármesteri hivatal akadálymentesítése, 10.644.885.

- a napközi konyha felújítása, 3.500.000Ft
- folytatódott az oktatás minőségének javítására az ún. TÁMOP pályázat kivitelezése, 37.000.000. Ft)

- megnyerte a helyi Szent Anna alapítvány a Tanoda elnevezésű pályázatot, a program 2010. januártól indult (22.000.000Ft)
- európai uniós elvárásoknak megfelelő önkormányzati játszótér épült a Mártírok utcában, 8.740.814.Ft) ugyanezen feltételek mellett épült meg az egyházközség játszótere 8.132.094 Ft értékben.
- ált. isk. nyílászáró csere és sportcsarnok burkolatának cseréje 12.000.000.Ft.
- Az oktatás területén több kezdeményezés javítja a minőséget (IPR, TIOP könyvtár, interaktív táblák pály. Összesen: 20.035.510Ft)

Mindösszesen: 122.053.303. Ft pályázati forrás (egy kivételével, a sportcsarnok padlóburkolata önkormányzati saját erő befektetésével valósult meg.)

2010. okt. 4. –től

- Szánkópálya került kialakításra a búcsútér melletti területen
- Műv. Ház élete. Néptánc, Rocklub, advent készülődés és Falukarácsony rendezvényekkel bővült
- Új, aprítékégető kazánra cseréltük saját erőből, a Napközi Konyhán tönkrement berendezést.
- Közvilágítás bővítése (7 helyen a faluban lakossági bejelentés alapján rendőrséggel polgárőrséggel egyeztetve)
- Vállalkozók megkeresése, személyes kapcsolatfelvétel.
- Adventi koszorú került a Művelődési Ház elé.
- A helyi Karitasz csoport, az egyházközség, és az önkormányzat összefogásával adománygyűjtést szerveztünk Kolontárra a vörös iszap katasztrófa károsultjai részére.

2011:

- Legnagyobb eredmény egyértelműen az elődök által elindított szennyvízpályázat sikeres elbírálása, a pályázat eredményességéről szept. 17-én egy év csúszással kaptunk értesítést. A pályázat a legmagasabb 85 %-os támogatási arányt kapta.

- Bács-Kiskun Megyei Önkormányzattól támogatást nyertünk a Sport- és egészségnapra, valamint a fogathajtó versenyre
- 6 darab ping-pong asztal beszerzésével lehetőség nyílt a lakodalmas házban asztalitenisz edzések beindítására.
- Felújításra került a ravatalozó belső tere,
- Megoldottuk az iskolaudvar bejáratí részének térkövezését.
- Újdonságként került megrendezésre a Falukarácsony, a Sport-és egészségnap, Nyár és Ősz Búcsúztató Nostalgia Party, Október 23-i megemlékezés.
- Megkezdődtek a tárgyalások az 51-es főút 11,5 tonnás tengelyterhelésű megerősítéséről, melynek nyomán járdaszigetek, gyalogátkelőhelyek, kerékpárút, a mélyebben fekvő részeken szervíz utak tehetik biztonságosabbá a főúton való közlekedést.

2012.:

- KÖZOP-3.2.0/C-08-11-2011-0031 kódszámú „Kerékpárút-hálózat fejlesztése az 54. sz. főúton Sükösd és Nemesnádudvar között” pályázatunkban Sükösd, Nemesnádudvar közötti kerékpárút tervezési, engedélyezési és kiviteli terv készítési munkálataira nyertünk támogatást 20.000.000 Ft összegben.
- Pályázatot nyújtottunk be a TIOP-1.2.3-11/1-2012-0209 kódszámmal „Könyvtári szolgáltatások összehangolt infrastruktúra fejlesztése Sükösdön” címmel, melyet 6.040.440 Ft összegben támogatásra érdemesnek ítélték. A pályázat nyomán 4 db számítógép, 1 db laptop, projektor, fénymásoló, nyomtató, valamint vakok-és gyengén látók számára alkalmazható szoftverek is teljesebbé teszik a könyvtárba látogatók mindennapjait.
- A Belügyminisztériumhoz „Közbiztonság növelését szolgáló fejlesztések megvalósítása” címen benyújtott pályázatunk szintén eredményes volt 4.670.000 Ft összegben. A támogatásból beszerzett gépjármű üzembeállításával (Dacia Duster) a közbiztonsági feladatokat ellátók tevékenységét tudjuk támogatni, segíteni.
- Startmunka kazán program pályázatunkkal újabb két intézményünknel (Polgármesteri Hivatal, Központi Óvoda) tudtunk megújuló energiára alapuló fűtésrendszerrel

üzemelő kazánt beállítani, mellé 1-1 fő foglalkoztatására is nyertünk bérköltséget, és vásárolni tudtunk egy aprítékoló berendezést, mindezt 18.297.716 Ft értékben.

- Új autóbuszvárók létesültek a település keleti oldalán
- Sebességmérő berendezés felállítására nyertünk pályázati forrást.
- Saját erőből oldottuk meg a Polgármesteri Hivatal tetőcseréjét
- Lakosság számára elérhető „Ételfutár”- szolgáltatást vezettünk be a Napközi Konyhán.

2013.:

- A Sükösd Sport Klub Egyesülettel együttműködve valósult meg a sportpályán levő öltöző felújítása, világításbővítés, napelemes-napkollektoros rendszerrel történő ellátása 10.000.000 Ft pályázati forrásból.
- A Belügyminisztérium által közzétett, kötelező önkormányzati feladatot ellátó intézmények infrastrukturális fejlesztése címen „Óvoda felújítás a Központ óvodában” pályázatunk 29.681.586 Ft támogatás nyert.
- Sükösd főterének felújítása programunk a Szt. Anna Alapítvánnyal együttműködve valósult meg 20.000.000 Ft beruházási összegből.
- Szintén a Szent Anna Alapítvánnyal karöltve nyert, immár másodízben a Tanoda projektünk 30 millió Ft-ot.
- Harmadik éve működtettünk a közfoglalkoztatás keretében ún. „Konyhakerti” gazdálkodást, három önkormányzati tulajdonú kertben, közel 1 ha-on. A megtermelt alapanyagokat a Napközi Konyhánkon használtuk fel. Így helyben termelt alapanyagokból készülhet az étel. A termelt többlet a lakosság számára is megvásárolható.

2014.:

- Az önkormányzat segítette templomunk ajtóinak cseréjét 500.000 Ft-tal.
- Ingatlanvásárlással tudtuk gyarapítani az önkormányzat vagyonát, mely épületet bérleményként, már hasznosítani tudunk.
- Községi szolgáltató térré alakulhatott a könyvtárunk (2.500.000 Ft NKA pályázati támogatás, és önkormányzati saját erő), mely megújult eszközökkel, felszerelésekkel várja látogatóit.

- Közfoglalkoztatott dolgozóink folytatták a régi, lezárt temető rész rendbetételét, a sírkövek új helyen történő felállítását. Folyamatosan végzik az árkok tisztítását, járdák felújítását, helyreállítását. A lakosságtól begyűjtött fás szárú alapanyagból, valamint külterületen összegyűjtött venyigékből állítják elő a megújuló energiával üzemelő kazánjainkhoz szükséges aprítékot. Több önkormányzati ingatlanon végeztek el szükséges kőműves karbantartási munkákat.

2014-2019. választási ciklus főbb fejlesztései:

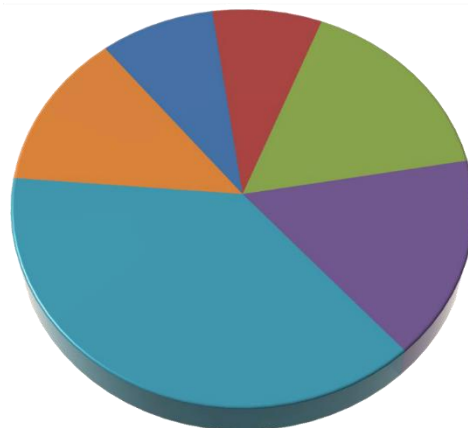
- Oktatási intézmények korszerűsítése: **iskolában** napelem felszereléses, vizesblokk felújítása, egyházmegyei beruházásból az épület komplett felújítása, Központ óvoda: napelem felszerelése, Alvégi óvoda: vizesblokk felújítása, tornaszoba kialakítása, mini bölcsőde létrehozása 7 férőhellyel, 2 új munkahelyet teremtve. Sportcsarnok, teljes energetikai korszerűsítés, napelem, nyílászáró csere, szigetelés, fűtéskorszerűsítés, villamos hálózat átalakítás.
- Közterületek fejlesztése: Hősök útján útfelújítás, Horgász utcai útalap elkészítése, Petőfi és Ságvári utcákban útépités, Egészségügyi Központ parkoló építés, temetőben urnafalak állítása, napelemes lámpaoszlopok kihelyezése.
- Megvalósult ötletek, programok: települési szinten teremtdtek új programlehetőségek, melyekbe rengetegen kapcsolódtak be. Ilyen események voltak a gemenci tekergés kerékpár túrái, a zene füleidnek koncertprogramok, FutaSükösd falukörbefutás, és a Gyermeknap programjai. Nagy jubileumok: 50 éves az amatőr Keddi foci, 45 éves a Népdalkör, 30 éves az 547. sz. Belon Gellért Cserkészcsapat, 70 éves a Sükösd SC, 25 éves az Anna napok
- Közintézményeink fejlesztései
 Polgármesteri hivatal: új kerítés, napelem felszerelése, Napközi Konyha: napelem felszerelése, komplett felújítás, egészségügyi Központ: teljes energetikai korszerűsítés, napelem, nyílászáró csere, szigetelés, fűtéskorszerűsítés, villamos hálózat átalakítás, rendelők belső terének felújítása, eszközbeszerzések, szolgálati lakások felújítása. Borostyán Gondozóház beindítása 39 férőhellyel, 15 új munkahelyet teremtve.
- Közösségi terek megújítása: Művelődési Ház: napelem, nyílászáró csere, szigetelés, fűtéskorszerűsítés, szigetelés, villamos hálózat átalakítása. Lakodalmas Ház:

vizesblokk, fűtési rendszer felújítása új kazánnal, söntés átépítése. Sükösd Faluház: önkormányzati tulajdonon helyi sajátosságokra épülő mintaprogram keretében megújult a tetőszerkezet, a tető, elkészült a homlokzat, az épület utólagos falszigetelése, vakolási, alapozási munkák, az épület statikai stabilizálása.

- Járművek, gépek beszerzése: Suzuki Vitara a mezőgazdasági munkák elvégzéséhez, Dacia Dokker személyautó a Polgárőrség szolgálatára, Dacia Dokker kisteherautó az Értelmező szolgálat számára. Közmunka program új eszközei: rézsúzó, traktor, eke, tárcsa, fűkasza, pótkocsi, gréder, műtrágyaszóró, szivattyú, permetező, öntöző dobok.
- Közfoglalkoztatás eredményei: apríték előállítás, utak, járdák felújítása, faluház építése, konyhakertek gondozása, zöldségek, gyümölcsök termesztése, ebből 2tonna alapanyag a Napközi konyhára, fűszerpaprika termesztés 4 ha-on, paprikafeldolgozó kisüzem építése.
- Működő közösségeink, élő hagyományaink: évente megrendezésre kerülő nagy rendezvényeink: Fogathajtó verseny, Anna napok, Idősek napja, Szüreti felvonulás és bál, Falukarácsony. A népdalkör, a Nyugdíjas Klub, a Mozgáskorlátozottak Egyesülete, a Kertbarátkör a Ripityom néptáncsoport programjai, a különböző óvodai, iskolai, egyház rendezvények mind-mind Sükösd jó hírét öregbítik. Büszkeség, hogy a Sükösd Sport Club felnőtt csapatával két alkalommal is bajnoki címet ünnepelhettünk. Továbbra is működik a Polgárőr egyesület, a Vadásztársaság, a Horgász egyesület, a Kisszerszámos halászat

Ahogy korábban, így a 2014-2019-es ciklusban is, kiemelt célként kezelte a Képviselő-testület, minél több, észszerűen felhasználható pályázati forrás elnyerését.

- 2014 - 120 millió Ft
- 2015 - 115 millió Ft
- 2016 - 228 millió Ft
- 2017 - 226 millió Ft
- 2018 - 530 millió Ft
- 2019 - 180 millió Ft

2019-2024. választási időszak főbb fejlesztései:

- **Oktatási intézmények korszerűsítése:** Központ óvoda: óvoda fűtéskorszerűsítése 7.868.833,-Ft (2022.) Alvégi óvoda: udvari játékok beszerzése 4.778.573,-Ft (2020.) klímarendszer kiépítése 8.000.000,- Ft (2021.)
- **Közterületek fejlesztése:** ipari park fejlesztése 260.000.000,- Ft (2020.) Árpád vezér utcai játszótér felújítása, 7.667.731,- Ft (2020.) Horgász utcai útépítés 30.000.000,-Ft , (2020.) Elhagyott ingatlan közcélra történő megvásárlása 3.684.920,- Ft (2021.) műfüves pálya építése 224.797.284,- Ft (2021.) Dózsa köz, Mező utca, Árpád vezér utca útburkolattal való ellátása 41.869.728,- Ft (2022.) Temetőben ravatalozó felújítása 34.165.293,- Ft, (2022.) Fittnes park kialakítás 5.998.752,- Ft, (2022.) Hősök útja részleges útfelújítás és Deák utca útépítés 100.000.000,- Ft (2024.) Ósükösd utca felújítása 225.339.028,- Ft (2024.)
- **Közösségi programok:** EFO-1.53, EFOP-3.9.2 programjai (100.000.000,- Ft) (2020.) Helyi identitás és kohézió erősítése 30.000.000,- Ft, (2021.) INTERREG határon átvelő projekt 40.000.000,- Ft (2024.)
- **Közüntézményeink fejlesztése, arculata:** Polgármesteri hivatal: külső belső felújítása, fűtéskorszerűsítés, épület szigetelése, 26.057.574,- Ft, 2020, Irodák betonozása és laminált lappal való ellátása, festése. 5.000.000,- Ft (2022-2023.) Borostyán Gondozóház fűtéskorszerűítés 7.500.000,- Ft (2024.)

Közösségi terek megújítása:

Lakodalmas Ház: alapmegerősítés, nyílászárócsere, külső szigetelés, tetőcsere, belső terek teljeskörű felújítása, hűtő-fűtőrendszer kiépítése, villamoshálózat fejlesztése, udvar térkövezése illetve egy fő dolgozó munkabér támogatása 58.057.843,- Ft, (2021-2022.)

Sükösdi Faluház: teljeskörű külső-belső felújítás, nyílászáró csere, vizesblokkok kialakítása, konyha kialakítása, bemutatóterem kialakítása, fűtés kialakítása, teljeskörű udvar és kert felújítása, kemence építése, tanösvények kialakítása 92.343.819,- Ft. (2021-2022.)

Egészségügyi központ: fogorvos részére fogorvosi kezelőegység beszerzése 2.698.623,- Ft, (2019.) Gyermekorvos részére eszközök beszerzése 1.845.646,- Ft. (2020.)

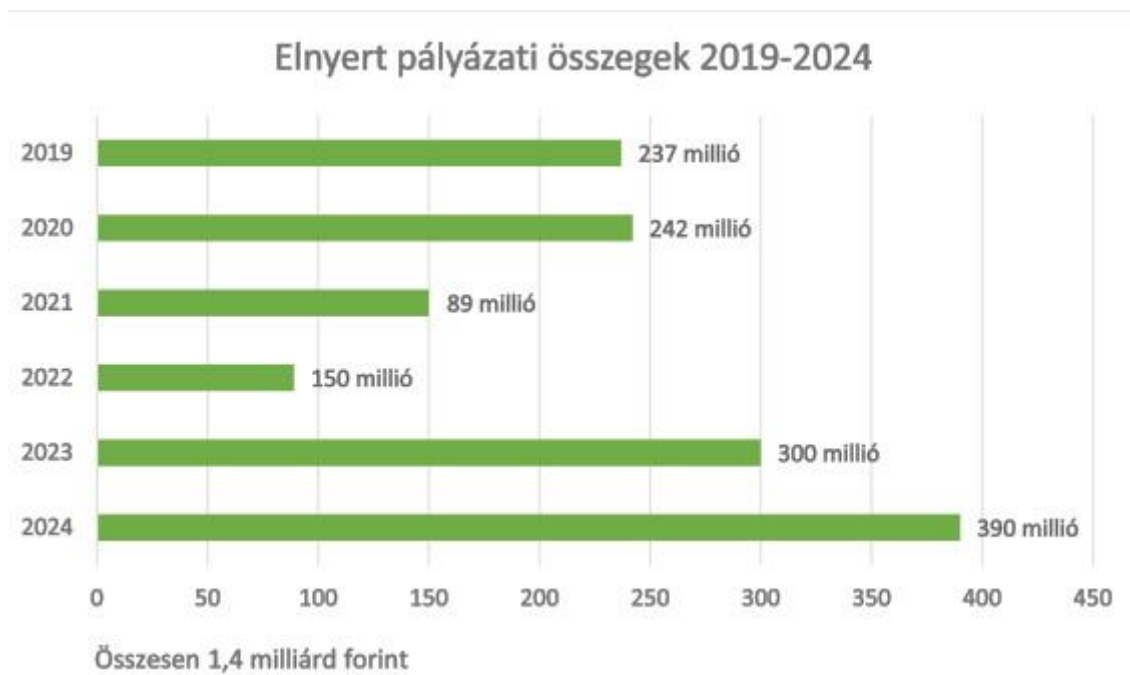
Egészségügyi központ fejlesztése 40.000.000,- Ft (2019. szolgálati lakások felújítása, rendelők felújítása (burkolás, festés), orvosi és védőnői eszközök beszerzése, Egészségügyi Központ parkoló építése 10.000.000 Ft,- (2024.)

Pékség kialakítása 156.169.160,- Ft, (2021-2022.)

EFOP-1.5.3 foglalkoztató ház kialakítása 7.621.332,- Ft (2021.)

EFOP-3.9.2 Családsegítő iroda felújítása (átalakítás, új vizesblokkok kialakítása, teljeskörű burkolatfelújítás) 4.915.616,- Ft (2020.)

- *Járművek, gépek beszerzése:* Dacia Dokker kisteherautó beszerzése a pékség számára. Kommunális eszközök beszerzése (sószóró, fűnyírótraktor, fűnyírógépek, fűnyírókaszák) 7.79.729,- Ft, 2021.

A fejlesztési feladat megvalósítását nehezítette a 2020. évtől megjelenő Covid-19 járvány., de az elektronikus ügyintézeknek köszönhetően fennakadás nem jelentkezett emiatt.

IX. A Sükösd Nagyközségi Önkormányzat fejlesztési elképzelései

Sükösd Nagyközség Önkormányzat Képviselő-testülete a 2024-2029. évekre a következő általános fejlesztési elképzeléseket határozza meg:

9.1.Ipar

A helyi iparral, illetve vállalkozásokkal kapcsolatos elképzelések megvalósítása azért fontos feladat, mivel a vállalkozások közvetve-közvetlenül a település fejlődését segítik, javítják a termékekkel, szolgáltatásokkal való ellátottságot, munkahelyet teremthetnek, adóbevételekhez juttatják az önkormányzatot.

Ipari területeink a következők: Daráló u. végén 062/16 hrsz. valamint a Dózsa Gy.u. Mol kút mögötti és melletti területek 1921/9-19,1911/48,1911/50, 1911/51hrs-ok.Pályázati forrásból a Dózsa úti rész infrastrukturális fejlesztése, villany, gázhálózat kiépítése, csapadékvíz elvezetés kialakításával, útépítéssel, szennyvízelvezetéssel megtörtént. Így adott a lehetőség, hogy a bővíteni szándékozó helyi vállalkozások, vagy a letelepedni vágyó újak, közművesített területet tudnak

igénybe venni. Az előző ciklusban közművesített területekhez jutást segítette az önkormányzat. A vállalkozások a kedvezőtlen külső körülmények miatt fejlesztéseiket csekély mértékben kezdték meg. Kedvező bérleti díj alkalmazásával, piaci forgalmi értékű adásvételi összeg meghatározásával segíti az önkormányzat a vállalkozásokat.

Az állami beruházásból megvalósuló, 51-es számú főút burkolat-megerősítési munkálatait, valamint az elkerülő út építését, össze kell hangolni az ipari terület megközelítésével.

9.2.Mezőgazdaság

- Folytatjuk az önkormányzat tulajdonában levő 20 ha-t meghaladó, művelhető földterületen a gazdálkodást. A 2015 tavaszán megkezdett paprikatermesztést a továbbiakban 1 ha-on folytatjuk. 14,5 ha-ra továbbra is takarmánynövényeket vetünk. Gyengébb minőségű talajjal rendelkező földjeinken Paulownia (császárfa) termesztést folytatjuk 1500 tőszámmal. Ebből a mennyiségből bio-kazánjaink apríték alapanyag szükséglete megtermelhető. Mindez éves szinten 1-1,5 millió Ft megtakarítást jelent az intézmények fűtésénél.
- Működtetjük paprikafeldolgozó kisüzemet, a földek adottságait kihasználva minél több kétékezi munkát teremtvé.
- Folytatjuk a közfoglalkoztatásban már kiforrott konyhakerti termelést önkormányzati kertjeinkben. Bár ez a közfoglalkoztatotti létszám rohamos csökkenése miatt további átgondolást igényel.

9.3.Idegenforgalom

Az idegenforgalom a település azon ágazata, ahol még vannak kiaknázatlan lehetőségek. Ki kell használni azt, hogy Magyarország egyre népszerűbb turisztikai célpont a külföldi lakosság számára, s jó ütemben fejlődik a belföldi turizmus is. A turisztikai kínálat az igényeket figyelembe véve egyre szélesedik, ahol a településnek meg kell találnia, illetve ki kell alakítania saját arculatát, és tovább kell fejlesztenie a turisztikai vonzerejét.

A turisztika fontos azért is, mert munkahelyteremtő és megtartó képessége is jelentős lehet.

Az idegenforgalommal kapcsolatos fejlesztési elképzelések:

- Korábbi terveinknek megfelelően megvásároltuk a Dózsa Gy. út 52-54. számon levő ingatlant. Az átfogó felújításnak köszönhetően, 2022. október 1-től, mint Faluház, Ökopark-Látogatóközpont üzemel. Az ingatlan nagyságából, vízhez való közelségéből adódóan igazi közösségi, szabadidős, turisztikai térré alakult. A lakosság részéről is egyre többen veszik igénybe az ott biztosított szolgáltatásokat.
- Turisztikai kiadvány készítése, melyben feltüntetésre kerülhetnek a helyi termelők által készített termékek, halászattal, vadászattal, borászattal kapcsolatos információk. Bemutathatjuk a tőzegtavak által kínált lehetőségeket, kerékpáros, és-túraútvonalakat, települési programokat.
- A továbbiakban is biztosítani kell a Sükösd Napló nyomtatott formáját és a közösségi médiafelület adta lehetőségeket. Törekedni kell honlapunk fejlesztésére, arculatának megújítására, korszerűsítésére. Feltüntetni a turisztikai lehetőségeket, programok, rendezvények ismertetésével. A megfelelő tájékoztatáshoz a mai korban elengedhetetlen, az önkormányzati facebook oldal működtetése.

9.4. Infrastruktúra

Az infrastrukturális fejlesztések pozitív irányba befolyásolják a település fejlődését. Az infrastruktúra-fejlesztést gyakran más fejlesztésekkel elért eredmények kényszerítik ki, illetve a megvalósult infrastruktúra gyakran újabb fejlesztési igényeket indukál, illetve megnyitja a továbblépés lehetőségét.

Az Önkormányzat Képviselő-testülete ezért fontosnak tartja a közúthálózat, a járda, a csatornahálózat, a vízvezetékrendszer, a szennyvízcsatorna rendszer, a villamos energia, a gáz, a közvilágítás, illetve egyéb telefon, internet, szolgáltatások zavartalan biztosítását, fejlesztését. Csapadékvíz elvezető rendszerünk pályázati forrásból megvalósult első üteme szerinti folytatást is szorgalmazni fogjuk. Az 51-es főút megerősítéséhez kapcsolódó kerékpárút megépítése már tovább nem halasztható. Pályázati forrásból szükséges a még aszfaltozatlan utcák burkolása, és a már szilárd burkolattal rendelkezők felújítása. Kiemelten fontos feladat marad intézményeink kulturált, esztétikus megjelenésének biztosítása, fenntartása, ésszerű fejlesztési lehetőségek kihasználása.

X. Munkahelyteremtés feltételeinek elősegítése

Sükösd Nagyközség Képviselő-testülete a 2024-2029. évekre az alábbi feladatokat és célokat határozza meg a munkahelyteremtés feltételeinek javítása érdekében:

Általános foglalkoztatást segítő célok és feladatok

A munkahelyteremtés feltételeinek javítása a településen fontos feladat, mivel a regisztrált munkanélküliek aránya 9,59 %.

A munkanélküliség ellen küzdeni kíván az Önkormányzat, mivel a munkanélküli családokban romlanak az életkörülmények és az emberek életminősége, másrészt az Önkormányzat szociális kiadásai emelkednek a támogatások, segélyezések miatt.

A munkahelyteremtés feltételeinek elősegítése érdekében az Önkormányzat:

- a fejlesztési elképzeléseknél meghatározottak szerint segíti a helyi ipart, a helyi vállalkozásokat, valamint az idegenforgalommal érintett vállalkozókat,
- segíti a helyi gazdaság megerősödését, ehhez igyekszik kedvező feltételeket teremteni, hogy a vállalkozók számára munkahely-bővítési lehetőséget teremtsen,
- aktívan részt vesz a munkaadók és munkavállalók igényeinek közvetítésében, ehhez a honlapján hirdetési lehetőséget biztosít,
- rendszeresen együttműködik a munkaügyi hivatalokkal
- biztosítja önként vállalt feladatai zavartalan működését (idősek otthona, pékség), hogy ezzel az ott dolgozók megélhetését is hosszútávon biztosítani tudja
- közfoglalkoztatási programokat szervez az alábbiak szerint:

10.1.Közfoglalkoztatás

A közmunka program előnyt biztosít az állás nélküli személynek azáltal, hogy a közmunka ideje munkavégzésnek minősül, másrészt előnyt jelent a foglalkoztatónak, mivel kedvező anyagi feltételekkel (részben a munkaügyi központ pályázati finanszírozásával) tud elláttatni közcélú feladatokat.

A közmunkások foglalkoztatásával kapcsolatban az Önkormányzat

- ✓ tovább szélesíti a közmunkások foglalkoztatásának lehetőségeit minta programokkal
- ✓ kihasználja a közmunkával való foglalkoztatás finanszírozási előnyeit
- ✓ felkutat minden értékteremtő munkára irányuló lehetőséget

XI. Felkészülés a pályázatokra

Mivel a Képviselő-testület mandátumának időszaka alatt pályázati források nyílnak meg, szükséges az, hogy a településfejlesztés egyik fontos eszközévé váljon a pályázati tevékenység.

A sikeres pályázatok érdekében:

- a pályázatok megírására a szükséges szakértelemmel és tehetséggel rendelkező személyt/személyeket kell megbízni
- lépéseket kell tenni az adott fejlesztés vármegyei, térségi, fejlesztési programba való illesztéséhez,
- a pályázatok benyújthatósága érdekében a kiemelt fontosságú fejlesztésekre előre terveket kell készíteni – mivel a tervezés, valamint az engedélyeztetés időigényessége miatt az adott pályázatban megadott határidő gyakran nem elegendő,
- folyamatosan keresni kell a pályázatokhoz szükséges önerő előteremtésének lehetőségét.

XII. Hosszútávú fejlesztési stratégia 2025-2029

Az Önkormányzat következő településfejlesztési céljai olyan célok, melyek a település általános fejlesztését segítik elő, valamint a közszolgáltatások biztosításához és fenntartásához kapcsolódnak.

- Belterületi közútépítés, felújítás, karbantartás
- Járdaépítés
- Középületek környezetének rendezése, parkolók kialakítása
- Csapadékvíz elvezető rendszer, felújítása, karbantartása
- Temetőt körül határoló kerítés felújítása, rendbetétele
- A temető elhanyagolt részének további rendbetétele, urnafalak bővítése
- Turisztikai jellegű területek fejlesztése vármegyei közreműködéssel
- Kerékpárút építése az 51-es főút kül- és belterületi szakaszán
- Községi terek felújítása, virágos felületek növelése, gyarapítása
- Régi piactér rendbetétele felújítása, akár funkcióváltással is
- Mozi épületének rendbetétele, megfelelő tevékenység kialakítása, akár jelenlegi funkciójának megváltoztatásával
- Közbiztonság területén elért eredmények fenntartása, fejlesztése. Rendőrséggel, polgárőrséggel, településőrökkel való szoros együttműködés. Lehetőség szerint a meglévő kamerarendszer bővítése.
- Polgármesteri Hivatal villamos hálózatának korszerűsítése
- Kamaszpark kialakítása, hogy azok a fiataljaink, akik már nem játszótéren szeretnének "bandázni" találjanak olyan teret, ahol életkori sajátosságaiknak megfelelően, kulturáltan tudnak találkozni
- Borostyán Gondozóház igényeknek megfelelő fejlesztése

- A Sükösd Pékség rentábilis működésének megteremtése, helyi mintabolt kialakítása
- Együttműködés a vármegyei közgyűlés által koordinált DVCS töltésen történő kerékpárút megépítésében a Vajas és a DVCS-n tervezett turisztikai projektekben.

XIII. Településüzemeltetési politika célkitűzései

A település településüzemeltetési politikájának célkitűzései a következők:

- ✓ a gazdaságosság,
- ✓ a hatékonyság,
- ✓ az eredményesség követelménye
- A településüzemeltetés során biztosítani kell a megalapozott költségvetéssel, és a likviditás folyamatos figyelemmel kísérésével azt, hogy az üzemeltetéshez szükséges pénzügyi fedezet rendelkezésre álljon.
- Ésszerű átszervezéssel biztosítani kell az intézmények gazdálkodásának optimalizálását.

Záró rész

A Képviselő-testületnek folyamatosan fenn kell tartania a működőképességet. Igazodnia kell a jogszabályi változásokhoz. Végre kell hajtania minden, az előzőekben nem tárgyalt olyan intézkedést, amely Sükösd fejlődését elősegíti. Döntéseiben jelen Gazdasági program irányelveit figyelembe kell vennie.

Sükösd 2025. március 26.

Sükösd Nagyközség Önkormányzatának
Képviselő- testülete